

Årsredovisning
2008

Skåne
mejerier

Året i korthet.....	4
Historik.....	5
Ordförande har ordet.....	6
VD har ordet.....	8
Detta är Skånemejerier.....	10
Våra medlemmar.....	12
Marknad.....	14
Varumärken & produktutveckling.....	16
Våra mejerier.....	18
Vårt ansvar.....	20
Skånemejerier under 5 år.....	24
Förvaltningsberättelse.....	26
Resultaträkning.....	29
Balansräkning.....	30
Kassaflödesanalys.....	32
Redovisningsprinciper.....	33
Noter.....	34
Revisionsberättelse.....	47
Styrelse.....	48
Ledning.....	49
Adresser.....	50

Året i korthet

I januari

höjs avräkningspriset med 15 öre till genomsnittligt 359 öre per kg mjölk. Samtidigt höjs tilläggsbetalningen för ekologisk mjölk med 20 öre till 95 öre.

I februari

lanseras ett helt nytt laktosfritt sortiment över hela riket. I en blindtest menar över 70 procent att den skånska laktosfria mjölken är den godaste!

Åtta mjölkleverantörer får Svensk Mjölks högsta utmärkelse, en guldmedalj för 23 års god mjölk kvalitet, av kung Carl XVI Gustaf.

I en långsiktig satsning på en betydelsefull marknad köper Skånemejerier 33,3 procent av det danska mejeriet Lögimose.

I mars

slutar Ola Erics som VD för Skånemejerier. Ost-VM hålls i USA och Skånemejerier ställer upp i tävlingen med sex ostar.

I april

hålls årsstämman i Malmö och den präglas av optimism och framåtanda. Mikromejeriet på Tivoli i Köpenhamn invigs. Björn Sederblad, tidigare säljchef, tillträder som tf VD och organiserar om i ledningen för att bättre kunna hantera en prispressad mjölkmarknad.

I maj

lanseras ProViva Female, det första livsmedlet riktat till kvinnor.

Satsningen mot Danmark fortsätter och ProViva börjar säljas i danska livsmedelsaffärer.

Mjölkförpackningarna får efter tolv år ett nytt, blommigare och mer skåniskt utseende. Förpackningarna märks också med Svenskt Sigill, näringssymboler och en symbol för medvetet förpackningsval.

För sjunde gången arrangeras Kalvinknatet, i år på 14 orter och med 10 000 knatande barn.

I juli

blir Björn Sederblad ordinarie VD.

Beskedet om att Bergendahls väljer Arla som leverantör och samarbetspartner kommer. Skånemejerier stämmer Arla för varumärkesintrång på grund av "Baristamjök". Uppgörelse mellan parterna sker i oktober. Då efterfrågan på ekologisk mjölk är stor hemma i Skåne, slutar Skånemejerier att leverera ekomjök till mikromejeriet på Tivoli.

I augusti

sänks avräkningspriset med 25 öre till genomsnittligt 335 öre per kg mjölk. Det ekologiska tillägget höjs igen med 40 öre till 135 öre, vilket innebär att Skånemejerier är det mejeri som betalar bäst för ekologisk mjölk.

I september

beslutar Skånemejerier och Milko att lösa upp samarbetet i Ostkompaniet under våren 2009. För Skånemejeriers del innebär detta ökad fokusering på kvalitetsost under varumärket Allerum.

I oktober

sänks avräkningspriset ytterligare 20 öre till genomsnittligt 293 öre per kg mjölk. Bergendahls Citygross-butiker, och även Netto i Skåne, slutar sälja Skånemejeriers mjölk, vilket upprör många kunder som reagerar i medier och med egna protestaktioner.

Semifinalen av Årets Kock arrangeras av Skånemejerier på Börshuset i Malmö och besöks av rekordmånga nyfikna matintresserade malmöbor.

Skånemejerier och Arla beslutar att lösa upp samarbetet i JO-bolaget och fördela juiceprodukterna mellan sig. Från och med februari 2009 ägs Bravo av Skånemejerier enskilt. Samtidigt tecknar Skånemejerier och Kiviks Musteri ett samarbetsavtal kring ett nytt juicesortiment.

En ny omorganisation genomförs för att bland annat förbättra logistiken och produktionsutvecklingen.

I november

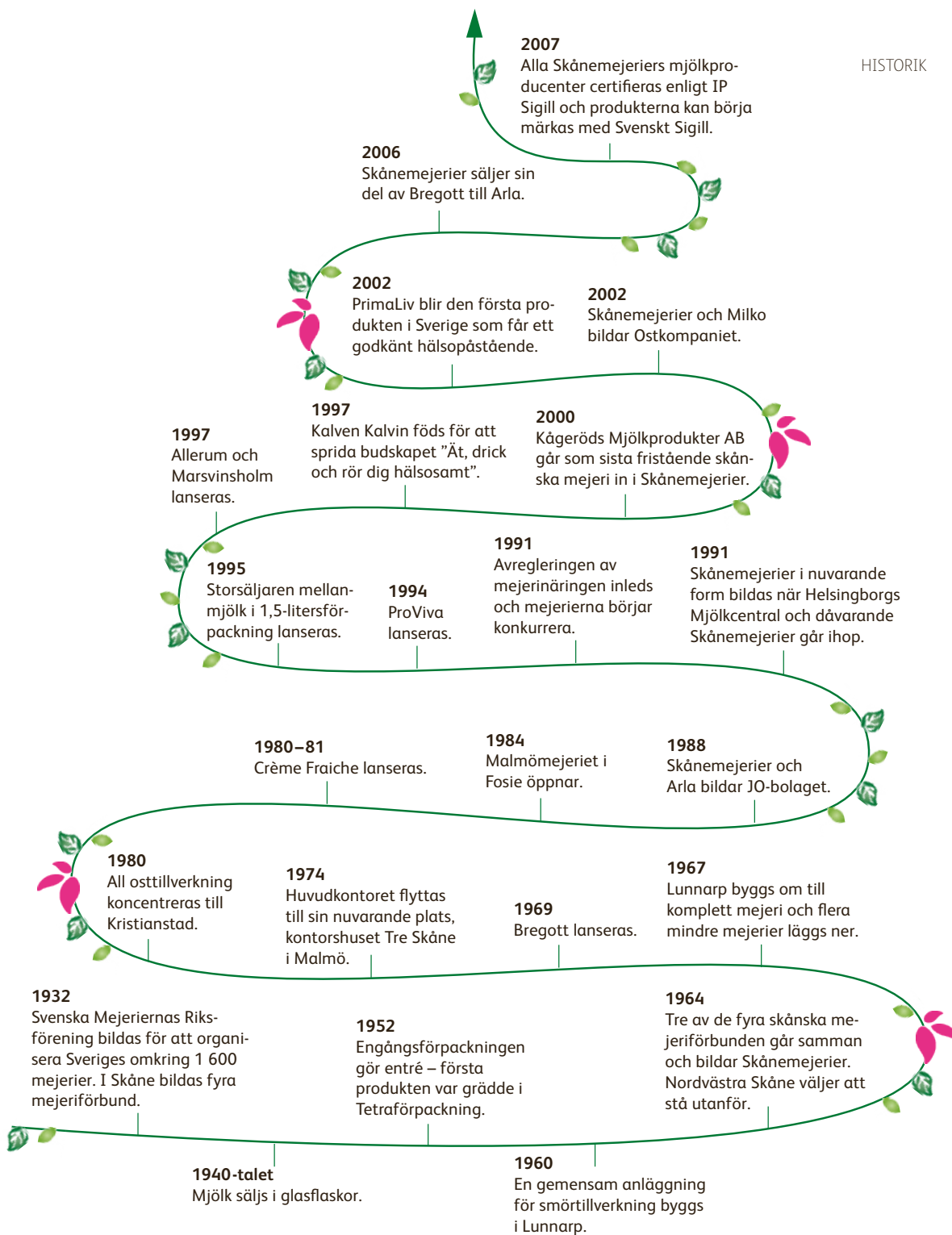
lanseras ett helt nytt, och unikt, vaniljyoghurtsortiment med äkta vanilj från fyra olika världsdelar.

Distributionssamarbetet med de övriga mejeriförningarna, FRAS, upphör och Skånemejerier distribuerar nu antingen direkt eller via grossist.

I december

beslutar sju ekologiska mjölkbönder kring Hjo att tillsammans med Skånemejerier bilda Hjordnära Mejeri, vilket innebär en 25-procentig ökning av den ekologiska invägningen.

Från reglering till fri marknad

Mjölksprisregleringen infördes på 1930-talet för att begränsa konkurrensen mellan bönder och mejerier. Två gånger per år fastställde politiker och jordbruksföreträdare vilka priser som skulle gälla för olika mejeriprodukter med hänsyn till mejeriföretagens kostnader för produktion och försäljning.

Eftersom mejerierna var olika i termer av produktionsriktning och marknadsunderlag, behövdes ett utjämningsssystem för att mjölkbönderna skulle få lika betalt för sin mjölk oavsett vad man tillverkade av den. Lönsamma mejerier fick betala en utjämningsavgift som sedan användes som utjämningsbidrag via en statlig regleringskassa.

På 1980-talet betonades behovet av att bli mer marknadsinriktade allt oftare. Efter en översyn av jordbrukspolitiken trädde avregleringen i kraft i juli 1991 och genomfördes successivt under första halvan av 1990-talet.

Avregleringen satte fart på fusionerna, då många föreningar fick problem när de inte längre fick utjämningsbidrag. 1990 fanns det sjutton mejeriföreningar i Sverige, år 2008 finns det sju. Riksorganisationen SMR gick 1997 från att vara navet i regleringshjulet till att bli serviceorganisationen Svensk Mjök.

Ett val i butikshyllan är ett val för framtiden

Om 2007 sa vi att det var det mest turbulenta året vi någonsin upplevt. Vi sa också att det sannolikt var det första året i en nyordning som skulle innebära ökade prisfluktuationer, kortare cykler och snabbare svängningar. 2008 visade sig bli ett kvitto på det.

Stabiliteten och förutsägbarheten finns inte längre. Såväl risker som möjligheter ökar och förutsättningarna har förändrats för både mjölkföretagare och ekonomisk förening. Flexibilitet, affärsmässighet och långsiktighet blir några av våra ledord för att kunna navigera rätt 2009.

Mindre intäkter än väntat

För långsiktighet krävs lönsamhet. Vi behöver ha muskler i form av kapital att bygga med. Den globala situationen och hård konkurrens gjorde att vi trots ett stort besparingsprogram inte lyckades nå vår budgeterade målsättning.

När världsmarknadspriserna började falla kunde vi inte genomföra de prishöjningar vi räknat med. Avsaknaden av en stor aktör som driver prisutvecklingen blev för oss mycket påtaglig. Hade Skånemejerier haft resurser att driva den skulle jag gärna se att vi tar det ansvaret, men när ekonomin gör sig påmind behöver realismen komma före idealismen.

Bergendahls valde Arla som huvudleverantör. Vi förlorade marknadsandelar och fick avsätta mjölk till sämre intjäning. Mot slutet av året meddelade också Axfood att Arla blir förstavalet. Vetskapen att de skånska konsumenterna vill ha skånska produkter sporrar oss till att ta fram en stark och komplett portfölj, som kan bli lönsam för våra kunder.

Det blev ingen stor mjölkaffär i Danmark. Ambitionen ligger kvar och arbetet går vidare: under 2009 ska vi sätta en stor volym mjölk på andra sidan sundet. Det är viktigt att i sammanhanget poängtera att delägarskapet i Lögismose motsvarat förväntningarna. Vår del av Lögismoses resultat för 2008 har finansierat köpet.

Skånes möjligheter är Skånemejeriers

Varumärket Skånemejerier har fantastiska förutsättningar. Vi har förmånen att vara ett livsmedelsföretag från ett landskap som förknippas med en stolt mattradition och sann matglädje. Dessutom har vi namnet på landskapet i vårt företagsnamn! Som jag ser det ger det här oss möjligheter att flytta fram våra positioner ordentligt, i Skåne såväl som i hela Sverige. De möjligheterna ska vi ta tillvara under 2009 genom att lyfta fram god smak, naturliga råvaror och den skånska kärleken till mat.

Hållbara val av livsmedel

Under 2008 har trenden med närproducerat vuxit sig allt starkare. Varor som är ursprungsmärkta har ett mervärde. 2009 kommer intresset för detta att öka ännu mer – till fördel för Skånemejerier, inte minst

i Skåne. Men det finns något som är viktigare än de affärsmöjligheter som det innebär.

Min vision är att konsumenten, när han eller hon står i sin butik, ska koppla sina val av produkter till konsekvenserna på sin närmiljö. Vad innebär det att välja något närproducerat? Vad innebär det att välja något som inte är närproducerat? Att välja mjölk från trakten innebär exempelvis att bidra till minskade transporter. Ännu viktigare är att det bidrar till att bevara ett öppet landskap med betande kor och kalvar. Och att det bidrar till att bevara ett svenskt jordbruk, som i sin tur innebär att vi inte behöver importera mjölk. Närproducerat är inte bara en trend. Det får inte bara vara en trend. Ett val i butikshyllan är ett val för framtiden.

Självständiga och samarbetande

Skånemejerier ska vara ett självständigt företag som levererar värde till ägarna, dels genom avräkningspris, dels genom värdetillväxt i den ekonomiska föreningen. Samtidigt är vi för små för att klara oss själva om vi ska lyckas i den hårda konkurrensen. Den strategi vi valt är att öka vår intjäning genom samarbeten och allianser med andra aktörer på marknaden.

Under 2009 kommer vi att knyta kompetens till oss, på flera sätt och på olika områden, som gör att vi kommer att tjäna mer pengar på de värden och den kunskap som finns i företaget. Med hjälp av samarbeten kommer vi att kunna nå en större, till viss del internationell, marknad. Vi kommer att kunna erbjuda en komplett färskvaruportfölj, som tillsammans med ProViva faktiskt är unik. Vi kommer att kunna producera mer effektivt, även om det initialt innebär en del investeringar. För att slå vakt om vår självständighet är det dock av oerhört stor vikt att vi har moderna och välfungerande anläggningar.

Juicesamarbetet med Kiviks Musteri är det första exemplet på en strategisk allians. Fler är på gång. Målet är att öka avkastningen till ägarna av ett fortsatt självständigt Skånemejerier.

Relationernas år

2008 var ett kärvt år. 2009 kommer också att bli kärvt, både för den ekonomiska föreningen och för den enskilde bonden. För att lyckas 2009 behöver vi lyckas med våra relationer. Det är viktigt att komma i land med våra samarbeten, så att de så snart det är möjligt kan börja bidra till intjäningen. Det är också viktigt att stärka relationen mellan mjölkbonde och konsument. Vi behöver komma närmare varandra och skapa förståelse för vem som producerar mjölken och för att konsumentens val i butik spelar roll för vår region.

Strategin är klar – nu återstår att verkställa den och se den generera resultat.

Anders Olsson, ordförande

Anders Olsen

Byron Seibel

Vår produktportfölj är starkare än någonsin

2008 var ett tufft ekonomiskt år. Inte bara för Skånemejerier, utan för hela den svenska mejerindustri. En för lantbrukaren negativ prisutveckling i kombination med hårdnande konkurrens har kostat på. En liten, men dock, glädje är att Skånemejerier faktiskt är det mejeri som klarat sig bäst.

Vi behöver en vändning 2009. Vår nya vision ska ge oss riktning och energi, och vår nya strategiska se till att vi får utdelning på allt det hårda arbete som vi gemensamt kommer att behöva lägga ner. Vi är det skånska hälsomejeriet.

Prisutvecklingen påverkar mejerinäringen

För svenska livsmedelsföretag är de senaste årens prisutveckling på marknaden ingen trevlig läsning. Jag kan konstatera att gapet mellan de svenska och de danska priserna växer. Siffror från Svensk Mjolk visar att den danska kurvan stack iväg uppåt år 2006. Prisutvecklingen i Sverige hänger inte med, vilket är ogynnsamt för den svenska mejerinäringen. Mjölkbönder får kämpa hårt för att få ekonomin att gå ihop. Lönsamheten är idag orimligt låg, vilket riskerar att allt fler väljer att sluta med mjölkproduktion. Då blir det mer importerad mjölk på den svenska marknaden.

Att bevara svensk mjölkproduktion och därmed behålla ett öppet landskap med betande kor är för mig en självklarhet av många anledningar. Skånemejerier vill driva svensk mejerinäring. Trots att vi är en liten aktör så tror jag att förutsättningarna för det nu är bättre än på länge. Trenden med ett stort intresse för närproducerade och naturliga livsmedel är tydlig. Att lantbruk bedrivs med stor omsorg om djur och miljö är också viktigt. I Sverige har vi omfattande regler för djurhållning och antibiotikaanvändning, som vi dessutom kan följa upp på nära håll. Mjolk har genom tiderna varit en symbolfråga för konsumenterna vad gäller livsmedel och livsmedelspriser. Min förhoppning är att mjölken kommer att vara det även nu, när det gäller att gynna lokal bondenäring och slå vakt om en fortsatt mjölkproduktion. Jag hoppas att konsumenten är beredd att välja närproducerade livsmedel som ger svenska arbetstillfällen och låter oss behålla de öppna landskapen.

Den skånska portföljen

Jag är väldigt stolt över den produktportfölj och de varumärken vi kan presentera 2009. Den är större än någonsin och innebär att vi kan erbjuda en helhet på ett helt annat sätt än tidigare. Handelns signaler är positiva. Min övertygelse är att vi med denna portfölj inte bara kan återerövra förlorad mark, utan även vinna ny. För vem kan motstå en riktig skåning? Särskilt inte när skåningen kommer med allt detta:

- Lantmjölken Åsens i ny 1-litersförpackning
- Ett laktosfritt sortiment, som nu funnits i butik i ett år och tar för sig allt mer. Under 2009 utvecklar vi utbudet ytterligare för att fortsätta ta marknadsandelar.

- Succén äkta vaniljyoghurt med äkta vanilj. Att lansera något så naturligt och så gott har aldrig legat mer rätt i tiden.
  - Herrgård, Präst och Grevé i lika vackra blommiga förpackningar som mjölken. Skånsk ost med skåniskt utseende under Skånemejeriers varumärke.
- Till detta kommer dessertostar från Stafva Herrgård på Gotland, ett nytt filsortiment, ProViva i alla dess smaker och varianter, det nya juicesortimentet Kiviks Längtan i samarbete med Kiviks Musteri, fruktiga smoothies från Innocent och ekologiska mejeriprodukter från Hjordnära Mejeri – förvisso inte skånsk mjölk, men ett viktigt sätt för oss att kunna möta efterfrågan på ekologisk mjölk norr om Skåne.

I fokus 2009

Två områden är särskilt viktiga för oss under året som kommer. Det är våra relationer till handeln och våra strategiska samarbeten.

En av Skånemejeriers styrkor är vår lokala närvaro och närhet till handeln. Nära relationer behöver tas om hand. Vi har möjligheten att finnas nära butikschefer och mejeridisksansvariga. Vår förmåga att vara lyhörda, snabba och sälja lokalt på den lokala marknaden blir i år viktigare än någonsin. Därför känns det tryggt att veta att vår säljkår kommer ut till butikerna med en mer komplett portfölj än på länge – äntligen kan vi erbjuda den efterfrågade så kallade "helheten". Och vi ska sälja!

Hösten 2008 tecknade vi ett samarbetsavtal med Kiviks Musteri. Flera andra samarbeten är på gång, inom såväl produktion, distribution, marknadsföring som försäljning. Diskussionerna med möjliga partners har kommit olika långt, men de har alla det gemensamma syftet att göra oss starkare och mer konkurrenskraftiga – både i Sverige och internationellt. Målsättningen är att säkra ägarnas kapitaltillgångar.

Utöver dessa vill jag nämna de extra rationaliseringsåtgärderna i "Lyftet" som vi började med 2008 och som kommer att vara fortsatt viktiga 2009. Utan dem hade 2008 års resultat blivit avsevärt mycket sämre. Vi talar om mer än 50 miljoners rationaliseringseffekt via Lyftet 2008. Viktigare än miljonerna dock var det synsätt på kostnader som etablerades. Alla ville bidra. Alla var beredda att dra sitt strå till stacken. Därför är jag säker på att vi sparar ännu mer 2009.

Vi behöver konkurrensen – konkurrensen behöver oss

Svensk handel avgör Skånemejeriers framtid. Skånemejeriers varumärke och vår kompletta produktportfölj, toppad med unika produkter som ProViva, innebär möjligheter för oss såväl som för handeln. Vill handeln – vi vet att konsumenten vill – ha en mejeridisk med konkurrerande aktörer och många valmöjligheter vad gäller sortiment och prisnivåer har Skånemejerier sin givna plats och därmed lysande förutsättningar att utvecklas, ta position och skapa värdetillväxt.

Björn Sederblad, VD

Ett självständigt hälsomejeri

I grund och botten är Skånemejerier ett mejeri. Det framgår av namnet och självklart är och förblir mjölken en av de allra viktigaste byggklossarna i våra affärer. Mjolk är hälsa, och Skånemejerier står för hälsa. Med femton års obruten framgång med ProViva tycker vi att vi även lyckats ganska bra med annat än mjolk.

Ett självständigt Skånemejerier

Skånemejerier är ett självständigt mejeriföretag som ägs och drivs av 693 medlemmar i Skåne och delar av Småland, varav 626 är aktiva mjölkleverantörer. Vi omsätter 2,9 miljarder kronor och har 569 anställda i Malmö, Kristianstad och Lunnarp. Trots att vi är ett litet företag och trots ett 2008 som innebar vikande lönsamhet är vi beslutna att bedriva vår verksamhet i egen regi och inte gå samman med andra mejeriaktörer. Skånemejerier ska fortsätta vara ett självständigt svenskt mejeriföretag som levererar värde till sina ägare, dels genom avräkningspriset, dels genom värdetillväxt i den ekonomiska föreningen.

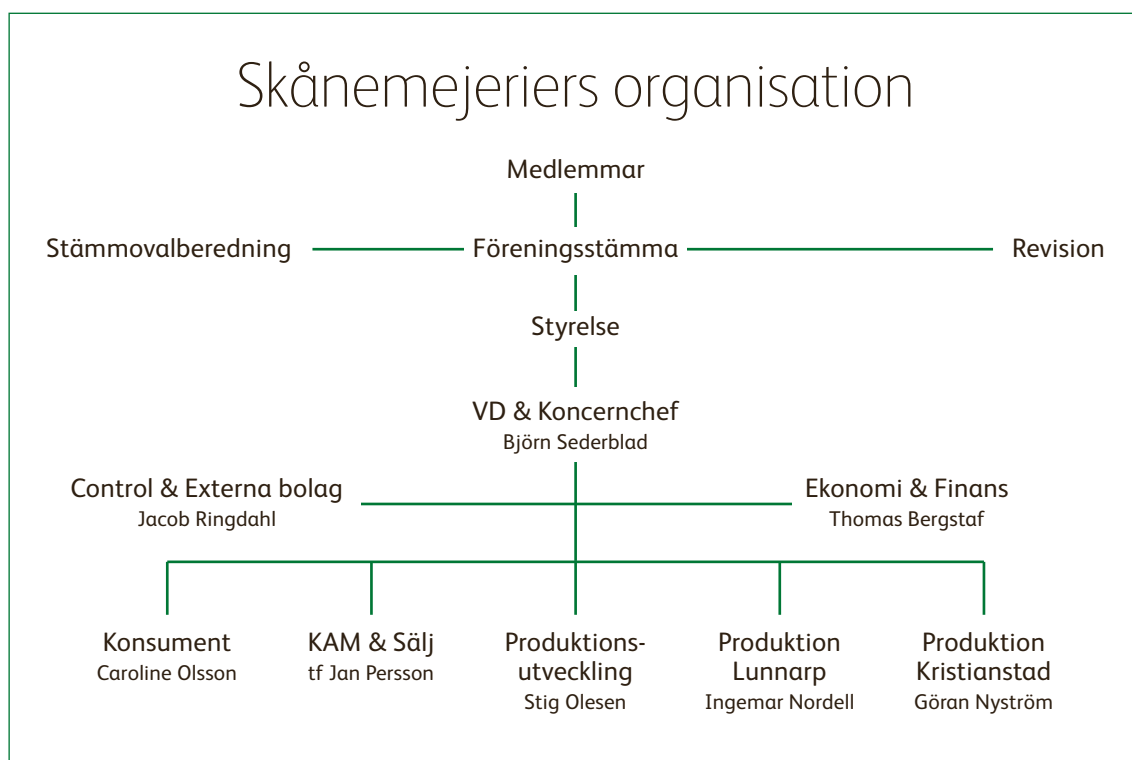
Att vara självständig betyder däremot inte att vara ensam. En viktig del i vår strategi är att vara en attraktiv affärspartner för såväl andra mejeriaktörer som för andra aktörer i handelskedjan. Genom goda samarbeten kan vi tillvarata resurser och kompetens på ett bättre sätt, vilket gör att vi blir mer konkurrenskraftiga på marknaden och därmed kan förbättra lönsamheten.

Mjolk och mervärden

Basen i vår verksamhet är den skånska mjölken och de mervärden som skånsk mjolk har – närheten till konsumenterna, producerad med omtanke om miljön och effektivt distribuerad till handeln. Att behålla och utveckla vår roll som det lokala och naturliga valet för konsumenterna i Skåne är viktigt – inte bara för Skånemejerier, utan också för det skånska lantbruket och landskapet.

En annan viktig del i vår strategi är att erbjuda handeln en komplett produktportfölj på färskvarusidan. Ost har gjorts till ett självständigt affärsområde med samma strategiska fokus som mjolk. Juice får en starkare position, dels genom samarbetet med Kiviks Musteri, dels genom att vi med upplösningen av JO-bolaget kan sätta större fokus på att utveckla Bravo.

Utanför Skåne är Skånemejerier hittills mest känt för ProViva, och i år har denna probiotiska fruktdryck hjälpt till att lugna oroliga magar i femton år. Vår målsättning är att fortsätta växa i övriga Sverige och i Norden, genom att erbjuda välsmakande och hälsosamma premiumprodukter. Vårt ursprung förstärker dessutom vårt erbjudande, genom de associationer till god mat som vårt landskap väcker. ProViva utvecklas kontinuerligt med nya varianter och smaker och får allt fler produkter i sällskap norr om Skåne. Bland de mjölkbaserade premiumprodukterna i vårt sortiment finns yoghurt med äkta vanilj, den smakrika osten Allerum, caffè latte-mjölken Latte del Barista och våra laktosfria produkter.

Våra medlemmar

En grundläggande förutsättning för Skånemejeriers verksamhet är att det dagligen kommer in färsk mjölk. Utan mjölk, inga mejeriprodukter. Våra mjölkproducenter arbetar varje dag, året om med sin mjölkproduktion för att kunna leverera skånsk mjölk av bästa kvalitet.

Mjölkproducenterna är medlemmar i Skånemejerier ekonomisk förening. Genom sitt medlemskap är mjölkproducenterna både leverantörer och ägare. Grundtanken med föreningen är att medlemmarna tillsammans kan skapa bättre villkor och förutsättningar för sina verksamheter än vad de kan på egen hand.

Skånemejerier har 626 mjölkgårdar. Jämfört med 2007 är det en minskning med 4,7 procent (6,7), då antalet var 657. I övriga Sverige minskar antalet mjölkgårdar snabbare än i Skåne. 2008 finns 6 391 leverantörer (6 829), vilket är en minskning med 6,4 procent (11,5).

Aktörer på en global marknad

Under 2008 har världsmarknadspriserna på mjölk fallit och 2007 års historiskt höga nivåer har bytts till sin motsats. Priset på skummjölkspulver var i början av december 15 kr per kg – att jämföra med 37 kronor sensommaren 2007.

Flera faktorer ligger bakom priset. Efterfrågan på de stora asiatiska marknaderna har minskat. Tidigare storproducenter som Australien och Nya Zeeland har kommit tillbaka efter en långvarig torkperiod. I flera latinamerikanska länder ökar mjölkproduktionen snabbt.

Samtidigt ledde de snabba prishöjningarna 2007 till att många livsmedelsindustrier tog fram nya recept, där mjölkkråvaran ersatts med andra, billigare ingredienser. Parallellt med detta byggdes lager upp som, när priserna föll, bidrog ytterligare till fallet när de började säljas ut.

Fusionen mellan de båda nederländska mejeriföretagen Campina och Friesland pekar på en trend mot att bilda större företag. FrieslandCampina är nu, sett till invägning, Europas största mejeriföretag med en invägning runt 8,3 miljarder kg mjölk.

Invägning

Skånemejeriers mjölkinvägning år 2008 var 363 Mkg mjölk (359 Mkg 2007), vilket är en ökning med 1,1 procent. I hela Sverige minskade invägningen med

1,2 procent till 2 951 Mkg. Skånemejeriers mjölkgårdar står för 12,2 procent av den totala mjölkinvägningen i Sverige.

Medelliveransen har ökat med 45 ton till 580 ton (535), vilket är en 8-procentig ökning. Säsongsvariationen mellan vår och höst har minskat, som en följd av att vi återgått till säsongspris. Skillnaden mellan högsta och lägsta månadsinvägning var 8 procent (15).

Medelfetthalten på invägd mjölk har varit 4,05 procent (4,07) och medelproteinhalten 3,33 procent (3,34). Målet är att invägd mjölk ska ha 3,4 procents proteinhalt.

Skånemejerier hämtar ekologisk mjölk från 27 (25) mjölkgårdar. Tillsammans levererade de 2008 16,4 Mkg (13,9) ekologisk mjölk.

Kontraktssystem

Kontraktssystemet infördes 2001 och är ett sätt att styra invägningsvolymen i förhållande till vad marknaden efterfrågar. Det möjliggör att betala för mjölkkråvaran utifrån vad den används till och därmed dess lönsamhet. Kontraktssystemet har inte använts under 2008 utan har varit vilande.

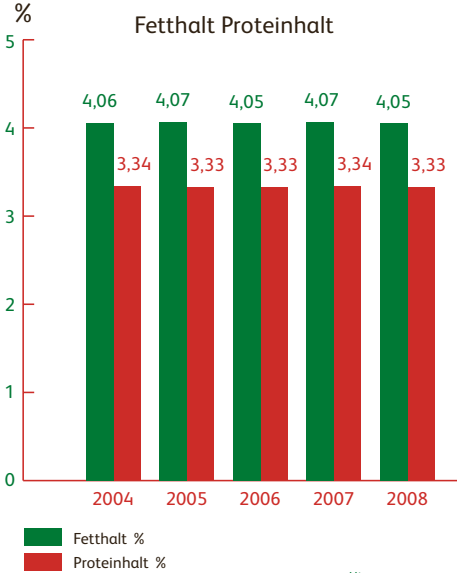
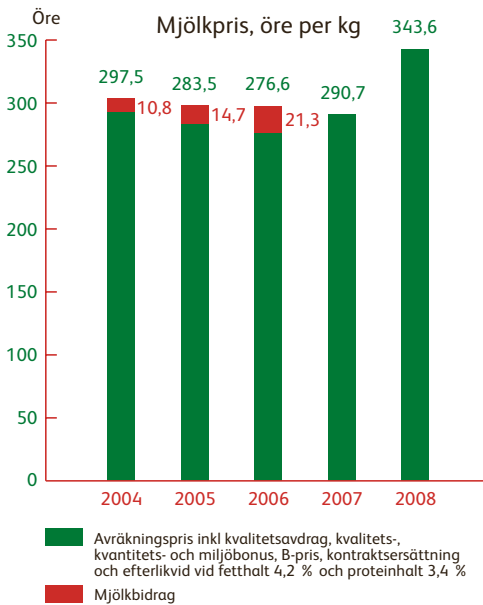
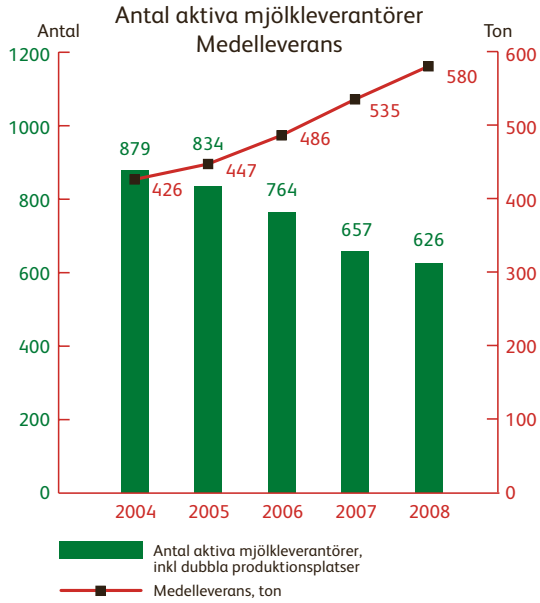
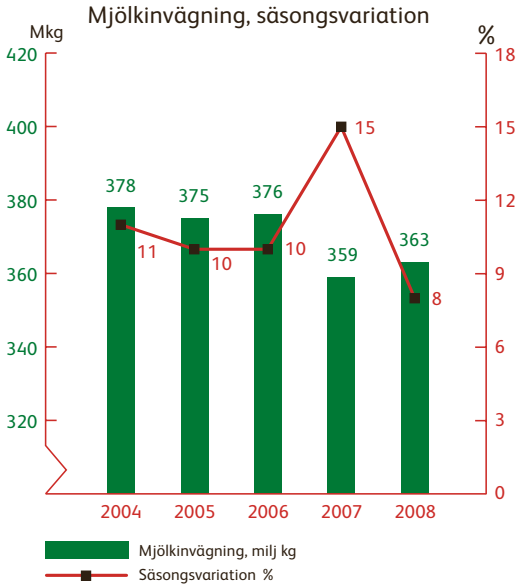
Betalning

Kontraktspriset till mjölkleverantörerna har totalt sjunkit med 34 öre under året. Den 1 januari höjdes priset med 15 öre. Därefter följde tre sänkningar: 4 öre den 1 mars, 25 öre den 1 augusti och 20 öre den 1 oktober.

Betalningen för ekologisk mjölk har ökat. Den 1 januari höjdes ekotillägget med 20 öre och den 1 augusti höjdes det med 40 öre. Tillägget per kg ekologisk mjölk är nu 135 öre. Under 2008 var den totala ekoersättningen 19,1 Mkr (8,5).

Under året har kvalitetsbonus utbetalats med 15,3 Mkr (15,4). Kvalitetsavdragen uppgick till 9,7 Mkr (9,5). Kvantitetsbonus på 7,1 Mkr (5,1) har betalats för leveranser över 500 000 kg mjölk. Ett logistikstillägg har införts för leveranser över 1 100 000 kg mjölk till en kostnad av 3,4 Mkr.

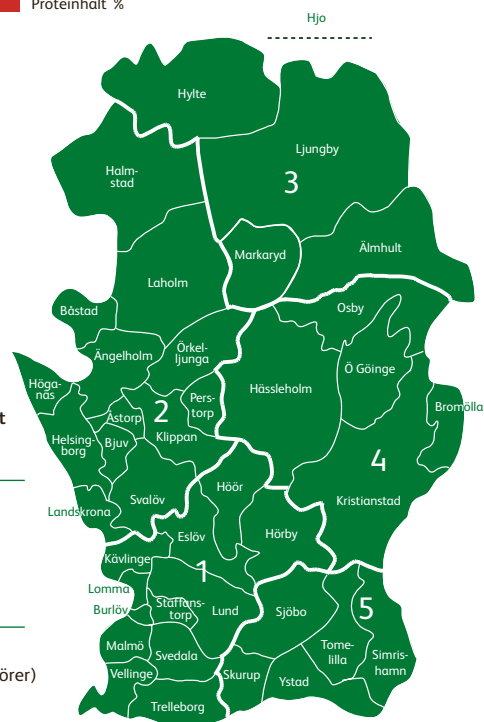
Grundpriset för mjölk sätts vid 4,0 procents fetthalt och 3,4 procents proteinhalt. Mjölkfettet har under 2008 värderats till 22 kr per kg (22). Proteinet värderades i förhållande till invägd proteinhalt. Under 3,4 procent värderades proteinet till 40 kr per kg och över 3,4 procent till 28 kr per kg.

MEDLEMSSTRUKTUREN PER KRETS 2008-12-31

Krets	Antal aktiva medlemmar	Årsproduktion kg	Medelleverans ton	Leverantörer %		Upphört
				<100	>500	
1	114	58 199 129	511	7,0	34,2	6
2	129	71 203 168	552	10,9	41,1	2
3	55	25 687 684	467	7,3	34,5	5
4	169	105 911 686	627	4,7	40,8	10
5	154	99 201 136	644	9,1	42,9	8
Samtalt	621	360 202 803	580	7,7	39,6	31

Fem aktiva medlemmar har dubbla produktionsplatser (= 626 aktiva mjölkleverantörer)

En värld i förändring

Det har hänt mycket på vår marknad under året och många spännande satsningar väntar. Vi har tagit ett starkare grepp om ostvarumärket Allerum och Nordens ledande varumärke inom kategorin kyld juice – Bravo. För att utveckla juicemarknaden har vi även startat ett samarbete med Kiviks Musteri.

Skånemejerier är skänkt i själ och hjärta och vår position i Skåne är stark. Här hemma är vi det trygga lokala mejeriet. Utanför Skånes gränser skapar vi associationer till guldgula rapsfält, betande kor och det öppna landskapet.

På våra nordiska marknader där vi är starka med bland annat ProViva har vi hälsan i fokus som bärare av resultaten av framgångsrik svensk forskning.

Vårt fokus på det skånska och associationen till Skåne har vi bland annat lyft fram i en av våra reklamfilmer – ”Vem kan motstå en riktig skåning?”.

Sug efter hälsosam mat

Efterfrågan på hälsosam mat ökar och även intresset för lokalproducerade livsmedel. För oss på Skånemejerier märker vi det tydligt på vårt ekologiska sortiment där vi under året sett en tillväxt på omkring 30 procent. Efterfrågan är dock tidvis större än tillgången då det tar tid att ställa om till ekologisk produktion. Därför kommer ibland en del av vår ekologiska mjölk från mejerier norr om Skåne. Vår ambition är att inom en snar framtid vara självförsörjande på ekologiska produkter.

Som ett resultat av den ökade medvetenheten kring mat har även konsumtionen av light-produkter minskat kraftigt. Istället för fettsnålt vill konsumenten ha mer naturliga produkter med mer smak. För att kunna satsa mer fokuserat på tillväxtområden har vi därför beslutat att ta bort vårt yoghurtssortiment med 0,1 procents fetthalt. Nytt i yoghurtssortimentet är istället fyra sorters vaniljyoghurtar med äkta vanilj från olika delar av världen.

Under året har vi även lanserat ett laktosfritt sortiment med mjölk, grädde, crème fraiche, yoghurt och gräddfil. Produkterna som lanserats i hela Sverige är gjorda på färsk, skånsk mjölkkråvara med enda skillnaden från vårt vanliga sortiment att laktosen är borttagen. Produkterna har mottagits väl och vi är redan idag marknadsledande i Skåne.

Sedan starten för 15 år sedan har ProViva blivit en betydande försäljningssuccé och en självklar produkt på svenska matbord. Bara i år såldes 23 miljoner liter ProViva i Sverige. För att möta intresset för ekologi och hälsa har vi utökat ProViva-sortimentet med ekologiska alternativ. Vi har även lanserat ProViva Female för kvinnor.

ProViva fortsätter att utvecklas positivt med en omsättningsökning på omkring tjugo procent. Även i Finland går ProViva bra trots att konkurrensen där är hårdare.

Ökad satsning på ost

Skånemejerier och Milkos gemensamma verksamhet Ostkompaniet står inför stora förändringar sedan Milko beslutat att avveckla sin tillverkning av rundost. Följden blir att Ostkompaniet upplöses och för vår del innebär det en större satsning på kvalitetsostar.

Nu kraftsamlar vi för att satsa ännu mer på vårt välkända varumärke Allerum. Som ett led i satsningen kommer vi även att börja tillverka kvalitetsosten Grevé.

Större fokus på juice

Marknaden för juicer utvecklas positivt, men fortsatt tillväxt kräver investeringar. Därför har Skånemejerier och Arla Foods enats om att dela JO-bolagets varumärken. På så sätt skapas bättre förutsättningar för fortsatt utveckling och tillväxt för några av de största juicevarumärkena på den svenska marknaden.

För Skånemejerier innebär upplösningen av JO-bolaget att Skånemejerier tar över varumärket Bravo, Nordens ledande varumärke inom kategorin kyld juice.

Dessutom har Skånemejerier och Kiviks Musteri tecknat ett samarbetsavtal som innebär att man gemensamt ska lansera en helt ny serie kylda juicer under namnet Kiviks Längtan. Samarbetet utökar vårt sortiment och går väl i linje med vår befintliga produktportfölj, där även Innocents smoothies ingår. De många nya produkterna bedöms ha stor utvecklingspotential.

”För att möta intresset för ekologi och hälsa har vi utökat ProViva-sortimentet med ekologiska alternativ.”

Spännande varumärken – i ny förpackning

Ekotrenden fortsätter att hålla i sig liksom intresset för hälsosam mat, miljö och närproducerade livsmedel. För oss på Skånemejerier innebär det att konsumenterna delar våra målsättningar.

Blommor, rankor och löv i ny design

Efter att ha sett likadana ut i tolv år har vi under året bytt utseende på mjölkförpackningarna. Designen är inspirerad av det skånska landskapet, och blommor, gräs och rankor växer över förpackningarna och förmedlar den kvalitet, smak och skånskhets som Skånemejerier står för.

Vi har även tydliggjort vad förpackningarna innehåller: god, nyttig mjölk från skånska kor, producerad med omtanke om djur och miljö vilket vi tydliggör med olika symboler på förpackningarna. Den första är kvalitetsmärkningens Svenskt Sigill. Alla våra mjölkgårdar är certifierade enligt Svenskt Sigills regler vilket betyder att produkterna kommer från kontrollerade, svenska gårdar med högt ställda krav på livsmedelssäkerhet, god djuromsorg och miljöhänsyn.

Vi lyfter även fram att mjölk är nyttigt med hjälp av hälsosymboler för protein, kalcium, D-vitamin och B-vitamin. Dessutom har vi lagt till en koldioxid-symbol som visar att förpackningarna kommer från leverantörer som medvetet arbetar för att leverera förpackningar som belastar klimatet så lite som möjligt.

Även filen och yoghurten har fått nya förpackningar som alla inspirerats av det skånska landskapet. Medan mjölken fick blommor, fick filen rankor och yoghurten ett vackert lövmönster.

Hela världens vanilj i nytt spännande yoghurtsortiment

Under året har Skånemejerier lanserat ett helt nytt vaniljyoghurtsortiment. För att få fram den perfekta smakkombinationen har vi valt vanilj från olika länder beroende på vilken smak den kombineras med. I den rena vaniljyoghurten har vi valt vaniljstång från Tahiti, i vanilj-hallonyoghurten kommer vaniljen från Indonesien och i vanilj-äppleyoghurten valde vi en äkta bourbonvanilj från Madagaskar. Från vaniljens ursprungsland Mexiko kommer den sort som passar bäst till vår vaniljyoghurt med choklad.

Drickyoghurt med känsla

Marknaden för drickyoghurt växer stadigt. Bara i Skåne konsumeras 1 300 ton årligen. Skånemejerier har lanserat tre nya smaker under året: Hallon/Lakrits, Mango och Passion/Papaya/Ingefära. Utöver sina smaker har yoghurtarna fått namn som beskriver olika känslolägen – Glädje, Harmoni och Lycka. Varje smakkombination har sitt eget känsloläge och syftet är att förstärka den positiva upplevelsen av yoghurten. Även designen syftar till att förstärka de positiva känslorna.

ProViva – hälsosam framgångssaga

ProViva fortsätter växa och året som gått har inneburit flera nya produkter i ProViva-familjen. För att mäta den stora efterfrågan på ekologiska produkter har vi lanserat två ekologiska nyheter – en fruktdryck med björnbärssmak och en jordgubb-lime-shot. Vi har dessutom lanserat ProViva Female – den första hälsodrycken i Sverige som tagits fram för kvinnor. Förutom att lugna oroliga magar har ProViva-bakterien visat sig ha betydligt fler positiva effekter på vår hälsa. I kliniska studier har ProViva Female visat sig öka järnupptaget med cirka femtio procent till glädje för alla kvinnor med järnbrist.

Kalvin och Åsens – barnfamiljernas favoriter

En riktig favorit på Skånemejerier är kalven Calvin som har hunnit bli tio år. Från början var tanken att främja barnens mjölkkonsumtion men numera är ambitionen att förmedla en balanserad helhetssyn – en lyckad kombination av bra mat, rörelse och sömn.

Kalvin är en central figur i vårt arbete mot förskola och skola, när vi arrangerar Kalvinknätet och Kalvinsimmet för barn. Och kännedomen om Calvin är hög. En undersökning visade att hela 94 procent av föräldrarna känner till Calvin och vad han står för.

En annan barnfamiljsfavorit är Åsens mjölk som säljs i en unik förpackning. Mjölken är inte homogeniserad vilket innebär att fettet i grädden inte finfördelats. På så sätt bibehålls den goda smaken och de goda egenskaperna.

Intresset för Åsens mjölk är stort och vi ser en stadig tillväxt på marknaden.

Mejerierna är kärnan i tillverkningen

Varje dag tar Skånemejerier emot ungefär en miljon liter mjölk från 626 mjölgårdar. Det betyder en årsinvägning runt 363 miljoner kg mjölk.

Skånemejerier har tre mejerier, som alla har sin speciella inriktning: Lunnarp, Malmö och Kristianstad. Som ett led i en ekologisk satsning, pågår ett samarbete för att utveckla ett gårdsmjeri i Hjo. Det är på mejerierna all produktion sker och det är härifrån våra färdiga produkter skickas vidare för att slutligen hamna på köksbordet.

LUNNARP

Lunnarpsmejeriet byggdes 1960 som en kärningscentral till de många små mejerierna på Österlen. Smöret förpackades i 25-kilos drittlar och exporterades. Med om- och tillbyggnader under 1960- och 1970-talen anpassades mejeriet för produktion av konsumtionsmjölksprodukter och juicer.

Idag är Lunnarp ett specialmejeri där alla produkter som innehåller frukt tillverkas, till exempel yoghurt, juice och ProViva. Varje vecka tillverkas 500 000 liter ProViva. I Lunnarp tillverkas även gräddfyl, crème fraiche och gräddor samt industriprodukter som kondensmjölk.

På mejeriet i Lunnarp finns cirka 120 tjänster.

Spännande juicesatsning

Upplösningen av JO-bolaget som innebär att Skånemejerier tar över varumärket Bravo skapar förutsättningar för utveckling och tillväxt i Lunnarp. Bravojuicen, som är Nordens ledande varumärke inom kategorin kyld juice, kompletteras med en helt ny serie av kylda juicer under namnet Kiviks Längtan. Juicen som är framtagen i samarbete med Kiviks Musteri och ska tillverkas i Lunnarp, blir en spännande tillökning i Skånemejeriers produktportfölj.

MALMÖ

Mejeriet i Malmö invigdes 1984 och är Skånemejeriers största mejeri med cirka 200 tjänster inom produktion och distribution. Under årens lopp har det byggts till och moderniserats i olika omgångar för att möta marknadens önskemål och efterfrågan på nya typer av produkter. Idag har mejeriet bland annat en modern förpackningsutrustning med maskiner som möjliggör skruvkork på förpackningarna.

I Malmö produceras all dryckesmjölk samt gräddprodukter och syrade produkter som filmjölk och yoghurt. Här produceras även mjölk- och gräddprodukter till industrin där den blir ingrediens i till exempel glass och barnmat.

I snitt tar mejeriet i Malmö emot ungefär 678 000 kg mjölk om dagen.

Större efterfrågan på nyttiga och bekväma produkter

Antalet artiklar som produceras har ökat markant under åren för att möta konsumenternas krav på nyttiga och bekväma livsmedel, och idag tillverkas 77 olika produkter på mejeriet i Malmö. Här ligger även Skånemejeriers lager som omfattar omkring 6 500 kvadratmeter och 300 produkter. Varje dag lastas ungefär en halv miljon produkter ut från kyllagret i Malmö till 3 000 kunder i Skåne.

KRISTIANSTAD

Vårt mejeri i Kristianstad är ett ysteri med lång erfarenhet av ostproduktion. Redan 1980 renodlades verksamheten till att enbart omfatta ost. En förutsättning för att kunna tillverka ost av hög kvalitet är bra mjölkkråvara och det behovet tillgodoses med mjölken från de skånska korna.

Årligen producerar våra 65 medarbetare 11 500 ton hårdost för den svenska marknaden samt för export till Danmark, Finland och USA.

Ost – eget affärsområde

Under 2009 kommer mejeriet i Kristianstad att öka sin produktion av Allerum till 15 000 ton, med möjlighet att expandera till 17 000 ton. Allerum XO är resultatet av ett hemligt experiment, där prästost gömdes och vidarelagrades i lönndom. Så föddes en delikatess!

Utökningen ska ge förutsättningar för tillverkning av kvalitetsosten Grevé samt en viss del ekologisk ost.

Även strategiskt kraftsamlar vi på ostsidan som från slutet av 2008 räknats som ett eget självständigt affärsområde.

HJO

I slutet av 2008 beslutade Skånemejerier att teckna aktiemajoriteten i ett nybildat gårdsmejeri i Hjo. Mejeriet som funnits sedan mitten av 1990-talet är ekologiskt och målet med förvärvet är att bättre möta efterfrågan på ekologiska produkter samt att skapa möjligheter att bredda det ekologiska sortimentet.

Det nya bolaget, Hjordnära AB, kommer dels att marknadsföra produkter i sitt eget varumärke, dels att tillverka ekologiska produkter för Skånemejerier.

Efter viss renovering och modernisering är planen att produktionen ska komma igång efter sommaren 2009.

Omtanke om människor, djur och miljö

God miljö för oss på Skånemejerier innebär att vi såväl i vardagen som i det långsiktiga arbetar för en hållbar utveckling. Vår målsättning är att systematiskt minska vår miljöpåverkan och att ständigt förbättras.

Miljöpolicy och miljömål

Viktiga områden är energianvändning, resurshushållning och utsläpp av klimatpåverkande och övergödande ämnen. Våra affärsmässiga beslut ska präglas av kretsloppstänkande. Genom vårt arbetssätt skapar vi framförhållning till lagar och krav.

Skånemejerier har två övergripande miljömål.

- Den relativa energianvändningen ska år 2010 ha minskat med 8 procent.
- De relativa koldioxidutsläppen ska år 2010 ha minskat med minst 10 procent.

En mer detaljerad bild av vår miljöpåverkan och uppföljning av nyckeltal kan du se i vår miljöredovisning på www.skanemejerier.se.

Lantbruket

Hörnstenen i vårt arbete med mjölkgårdarna är att utveckla mjölkråvaran vad gäller kvalitet, miljö och spårbarhet. Sedan 1997 bedriver vi ett miljöprogram för att stimulera till miljöförbättrande åtgärder och i strategin ligger också att alla gårdar ska vara certifierade enligt IP Sigill.

Kvalitets- och miljösäkringssystemet IP Sigill står för ett metodiskt arbete med god miljö, god djurhälsa, renare miljö samt giftfri miljö och harmonierar med vårt eget miljöprogram. Skånemejerier började använda IP Sigill år 2005. En gård revideras vartannat år. För oss innebär det att hälften, ungefär 300, av våra gårdar revideras årligen.

Under 2008 har 340 gårdar reviderats, inklusive 10 procent stickprovskontroll för de som reviderades 2007. Utöver denna revision, som görs av interna revisorer, tredjepartsreviderades 75 gårdar av det ackrediterade företaget Intertek Semko Certification AB. De gårdarna har fått kritik vid tidigare revisioner och måste ha åtgärdat de kritiska punkterna inom 28 dagar från revisionen för att gården ska kunna godkännas. Alla omreviderade gårdar har rättat till sina fel inom den tiden.

EU:s förordning för livsmedelshygien, där fokus ligger på säkra livsmedel och spårbarhet i primärproduktionen bakåt i kedjan, är säkerställd genom IP Sigill. Detta innebär att vi idag har spårbarhet på mjölken från jord till bord. Att alla våra gårdar är certifierade enligt IP Sigill innebär också att vi kan märka våra produkter med symbolen "Svenskt Sigill".

Under året har kvalitetsarbetet fokuserat på hygienisk kvalitet och minskade cellhalter. Skånemejerier har också infört regeln att temperaturen på mjölken vid hämtningstillfället inte får överstiga sju grader.

Arbetet med att minska utsläppen av kväve och fosfor från gårdarna pågår kontinuerligt via växtnärbalanserna. För att optimera användningen av

den naturliga gödseln och minska kostnaderna för foderinköp och mineralgödsel gör vi kontinuerliga analyser på gårdarna.

I produktionen väljer vi klorfria disk- och rengöringsmedel samt avstår från att använda bekämpningsmedel på vall och betesmark som är avsedda för mjölkorna.

Under 2008 har samtliga gårdar som reviderats fått tillagt en del av Svensk Mjölks djurvälståndsprgram. Detta har gjorts för att ytterligare stärka djurvälståndet på Skånemejeriers gårdar. Samtliga gårdar har också genomfört Sveriges Bönders Miljöhusensyn.

Ekologisk strategi

Skånemejerier hämtar ekologisk mjölk från 27 KRAV-godkända gårdar som levererar 16,4 Mkg mjölk. Efterfrågan på ekologiska livsmedel fortsätter att öka och under året har olika satsningar gjorts för att öka invägningen av ekologiskt producerad mjölk. KRAV-tillägget har höjts till 135 öre per kg mjölk. (Från den 1 januari 2009 har ytterligare ersättning tillkommit i form av ett marknadsbidrag om 30 öre/kg mjölk.) De leverantörer som är i karens för omläggning av mark får 15 öres tillägg på all mjölk i som mest två år. De sex månader som djuren går i karens utbetalas full KRAV-ersättning. Skånemejerier har tre leverantörer i karens för mark och fem i karens för djuren.

Produkterna

Skånemejerier står för hälsosamma produkter där smaken har högsta prioritet. Vi strävar efter att utveckla och tillverka så naturliga produkter som möjligt. Vi använder inte härdade fetter, GMO-framställda ingredienser, gelatin, färgämnen eller syntetiska sötningsmedel. Innehållet av tillsatser med E-nummer begränsas till ett minimum: stabiliserings- och förtjockningsmedel används i några få lågfettsprodukter för att ge bättre konsistens och för att hindra att produkterna skiktar sig, vilket är baksidan av att sänka fetthalten. Vid utveckling av nya produkter ska alltid socker- och saltinnehållet beaktas. Dessutom deklarerar vi alltid tillsatt socker i produkterna, vilket anges efter deklaration av fruktinnehåll i ingrediensförteckningen på förpackningen. Vi använder den långa och mer utförliga näringsdeklarationen enligt SLVFS 1993:21 på samtliga produkter för att ge så mycket information till konsumenterna som möjligt. Den information som tillkommer jämfört med den korta näringsdeklarationen är: sockerarter, mättat fett, enkelomättat fett, fleromättat fett, kostfiber och natrium.

Mjölk är en av de viktigaste källorna till vissa näringsämnen i kosten. På våra förpackningar har vi valt att föra fram fyra av dessa; protein, kalcium, vitamin D och vitamin B12. Andra viktiga ämnen som finns i mjölken är riboflavin, jod, zink och fosfor.

Genom åren har Skånemejeriers utvecklingsavdelning byggt upp ett nätverk av forskare och innovatörer som genom samarbete har skapat många nya och unika produkter, varav ProViva är den mest kända.

Livsmedelssäkerheten

Skånemejerier har valt att certifiera sig mot standarderna ISO 9001 och BRC (British Retailers Consortium) för att styra kvalitet och livsmedelssäkerhet inom företaget.

I såväl BRC som EU:s livsmedelslagsstiftning ingår HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points), som är ett system där man genom riskanalyser kontrollerar produkter och processer och bygger bort eller övervakar de styrpunkter där det finns risk för att t ex mikroorganismer överlever.

Vi genomför dagligen kvalitetstester för att garantera att produkter som inte håller måttet inte når konsumenten. Om det ändå skulle hända kan vi tack vare etablerade rutiner snabbt spåra var produkterna finns och återkalla dem. Vi har också spårbarhet bakåt i kedjan och kan härleda varifrån mjölkråvaran kommer.

Skånemejerier använder inga genmodifierade tillsatser i produkterna. Vi använder inte heller några tillsatser som är klassade som allergena. Vi ställer detta som krav på våra leverantörer av ingredienser.

Förpackningarna

Under 2008 började vi märka våra förpackningar med en symbol som visar på fördelarna med kartongförpackningar. Träden visar att kartongen i förpackningen kommer från hållbart brukad skog. CO₂ symboliserar att förpackningen är gjord av en förnybar råvara, träfiber, och att den har en lägre koldioxidbelastning än förpackningar gjorda av icke-förnybar råvara. Våra förpackningsleverantörer är ISO 14000-certifierade och arbetar målmedvetet och proaktivt med miljö- och klimatfrågor.

Förpackningen spelar en viktig roll för att bevara och skydda innehållet så att livsmedelsspillet kan minskas. Att slänga mat innebär att påverka miljön negativt. Med olika storlekar på förpackningarna kan konsumenterna välja vilken som passar dem bäst. Vi arbetar tillsammans med våra förpackningsleverantörer för att hitta nya förpackningslösningar, t ex tunnare kartonger.

Samtliga våra förpackningar går att återvinna och vi uppmanar konsumenterna till detta med information på förpackningarna om hur de ska sorteras.

Mejeriet och transporterna

Skånemejerier certifierades mot miljöledningssystemet ISO 14001 år 1996 och var det första livsmedelsföretaget i Sverige där certifikatet omfattade hela verksamheten. Sedan dess har vi årligen följt upp vår miljöpåverkan och format våra miljömål efter detta.

När mjölken kommer in till våra mejerier har den redan belastat miljön, i mjölkproduktionen och under transporten. Därför är det viktigt för oss att arbeta för ett så litet svinn som möjligt av mjölkråvaran.

Energi- och vattenförbrukning

Under 2008 gjordes en utredning för att klarlägga var de största besparingarna kunde göras avseende elenergianvändningen på våra anläggningar. Det konstaterades då att det inte var ekonomiskt försvarbart för Skånemejerier att starta ett arbete med energieffektivisering, eftersom stora kostnader är kopplade till ett sådant projekt. Istället får vi satsa på ny teknik efterhand som vi investerar och byter ut föråldrad utrustning.

Under 2009 kommer ysteriet i Kristianstad att byta energikälla från olja för ångproduktion till direkta ånga från det närläggna Allöverket som använder flis som energikälla. Då kommer vi att reducera koldioxidutsläppen med mer än 4 000 ton, vilket är ungefär en tredjedel av vårt totala utsläpp från produktionsidan.

Mindre belastande transporter

Utsläpp till luft är den del som vi kan påverka mest och snabbast utan att äventyra livsmedelssäkerhet och kvalitet. Därför har vi genom åren främst genomfört insatser inom det området. Skånemejerier i Malmö har medverkat i EU-projektet Civitas SMILE tillsammans med flera andra städer i Europa. Vår uppgift var att reducera miljöbelastningen från transporterna till kunderna. Under de år projektet pågått har vi bytt ut tio dieseldrivna fordon mot gasdrivna fordon med CO₂ i kylaggregaten. Sammanlagt har vi fler än 20 stycken bilar med gasdrift i flera städer runt om i Skåne. Chaufförerna har samtidigt utbildats i "Heavy Eco Driving"; sparsam körning.

För att ytterligare minska påverkan från transporterna arbetar vi kontinuerligt med fyllnadsgrader och ruttplanering vid avdelningarna för insamling av mjölk och distribution av produkter. Vårt mål är att köra med så fulla bilar som möjligt, så korta sträckor som möjligt.

Medarbetarna

En väl fungerande personalstyrka är ett måste för att kunna skapa bra resultat. Personalpolitiken är därför en viktig del av vår företagsstrategi. Vi vill vara en attraktiv arbetsgivare idag såväl som i framtiden för att konkurrera om arbetskraften.

Vi har under flera år oförtrutet arbetat med hälsa och ohälsa. I vårt hälsoarbete fokuserar vi allt mer på förebyggande insatser såsom hälsotester, där både konditionstest och individsamtal genomförs, massage på arbetstid, fri frukt och subvention på friskvård. Genom vårt arbete hoppas vi bland annat kunna öka och bidra till kunskap om en hälsofrämjande livsstil. Vi vet att god hälsa kräver ett eget personligt engagemang och därför stimulerar och stöttar vi egna aktiva initiativ.

Vi arbetar även mer och mer med förebyggande arbetsmiljöåtgärder efter analys, uppföljning och samverkan med våra personalorganisationer.

Insatser som gett resultat

Vårt arbete med ohälsa har lett till att vi idag har en fortsatt positiv trend gällande sjukfrånvaro, där vi närmar oss 3 procent. Långtidssjukfrånvaron minskar men det är oroande att vi ser en ökad korttidsfrånvaro med höga kostnader som följd. Korttidsfrånvaron stör produktion, kvalitet och medför ökad administration. Under 2009 ska vi analysera problemet och vidta de åtgärder som behövs.

Vårt samarbete med företagshälsovården och den expertis vi får tillgång till genom den betyder mycket för vårt arbete med hälsofrågorna. Vi fortsätter vårt arbete med sjukvårdsrådgivning direkt vid sjukanmälan, kontinuerlig kontakt och aktiva åtgärder för sjukskrivna.

Mäta för att förbättra

Vi genomför årliga personalenkäter i syfte att skapa oss ett långsiktigt strategiskt nyckeltal. Ur enkäterna kommer ett medarbetarindex, som vi ser som en bild över hur väl vi lyckas med vår personalpolitik. Enkäten omarbetades helt i fjol, varför inga jämförbara värden kan presenteras i år. Efter varje mätning

ska resultaten analyseras och åtgärder vidtas för att kunna förbättra på de områden där det behövs. Under 2008 har två organisationsförändringar genomförts och fokus har framför allt varit att göra dem så smidiga som möjligt. I enkäten för 2008 kommer vi att få ledning i vilka områden vi behöver arbeta med år 2009.

Lärande ger framgång

Kompetens är en viktig faktor för framgång och vi stimulerar till ökat lärande med utbildning på olika nivåer. Arbetsmiljöfrågor och ledarskap är områden som prioriteras och alla nya chefer genomgår ett introduktionsprogram. Tillsammans med Livsmedelsarbetarförbundet ger vi en arbetsmiljöutbildning (ARIL) som ska ge all personal grundläggande kompetens inom arbetsmiljöfrågor. Vi satsar även på att utveckla vår mejeritekniska kompetens. Alla anställda inom först och främst produktionen ska genomgå en grundläggande utbildning och under 2008 har vi även erbjudit tjänstemän denna möjlighet. Utbildningarna kommer att fortsätta under 2009.

Skånemejerier under 5 år

Femårsöversikt (koncernen)		2004	2005	2006	2007	2008
Nettoomsättning	Mkr	2 722	2 780	2 717	2 835	2 947
Resultat efter finansiella poster	Mkr	13	8	18	9	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	Mkr	106	88	126	153	70
Planenliga avskrivningar på materiella anläggningstillgångar	Mkr	79	74	77	84	93
Balansomslutning	Mkr	1 075	1 052	1 074	1 144	1 246
Likviditet	ggr	1,4	1,5	1,4	1,2	1,5
Soliditet	%	34,0	35,4	36,7	35,5	33,1
Genomsnittligt antal årsanställda	Antal	790	676	587	567	569
Genomsnittligt antal årsanställda inkl. inhyrd personal	Antal	790	676	612	600	596
Nettoomsättning per årsanställd inkl. inhyrd personal	Mkr	3,4	4,1	4,4	4,7	4,9
Mjölkinvägning	tusen ton	378	375	376	359	363
Antal mjölkleverantörer	antal	879	834	764	657	626
Medelavräkningspris (4,2% fett/3,4% protein)	öre/kg	293	284	277	291	344

Finansiella nyckeltal

Betalningsförmågan är ett viktigt nyckeltal för det kooperativa företaget. Med betalningsförmåga avses summan av det genomsnittligt utbetalda avräkningspriset till mjölkleverantörerna plus företagets resultat efter finansiella poster (d v s konsolideringen) utslaget per kg invägd mjölk.

Normalt behöver ett företag konsolidera för att säkra företagets långsiktiga fortlevnad och utveckling. Konsolideringen kan variera mellan åren, men krävs för att även i framtiden kunna betala ett så högt avräkningspris som möjligt.

För år 2008 har Skånemejeriers styrelse föreslagit att av årets resultat göra en insatsutdelning på 1,0 procent på det totala insatskapitalet, vilket motsvarar 0,22 öre/kg på invägd mjölk (1,05).

Öre/kg invägd mjölk	2004	2005	2006	2007	2008
Betalningsförmåga	296	286	282	294	344
varav:					
genomsnittligt avräkningspris vid 4,2% fett och 3,4% protein	293	284	277	291	344
Resultat att konsolidera	3	2	5	3	0

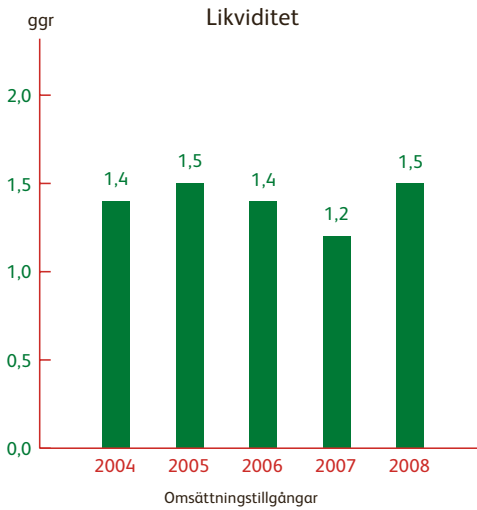
Avräkningspriset består av summan av genomsnittligt utbetalda ersättningar för mjölkråvaran, t ex kontraktspris, kvantitets-/kvalitetsbonus, IP-sigill (miljöbonus) m m. Kontraktspriset har under året förändrats enligt följande:

- höjning januari 15 öre
- sänkning mars 4 öre
- sänkning augusti 25 öre
- sänkning oktober 20 öre

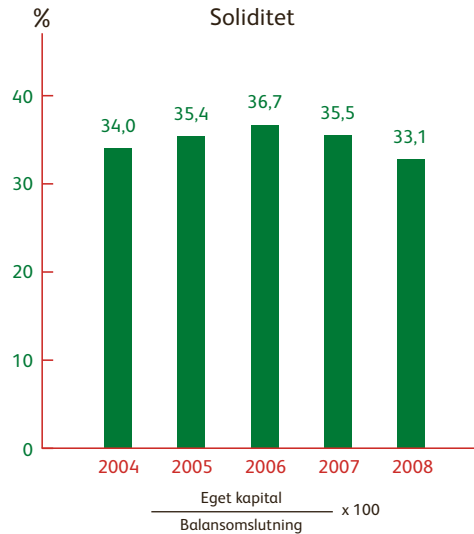
Kravtillägget höjdes den 1 januari med 20 öre och den 1 augusti med 40 öre.

Avräkningspriset motsvarar inte ett marknadspris för mjölkråvaran, utan består av flera komponenter till exempel:

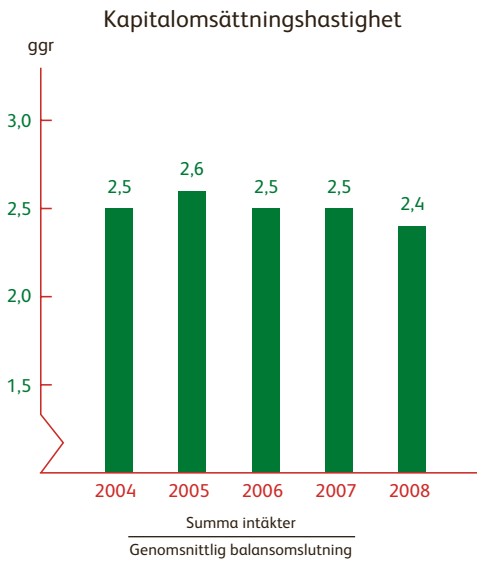
- ersättning för mjölkråvaran, som förädlas av Skånemejerier till en lång rad mjölkbaserade produkter, typ mjölk, fil, yoghurt, smör och ost,
- förädlingsvinst,
- vinst från verksamhet med icke mjölkbaserade produkter i Skånemejeriers sortiment, typ juice och ProViva.

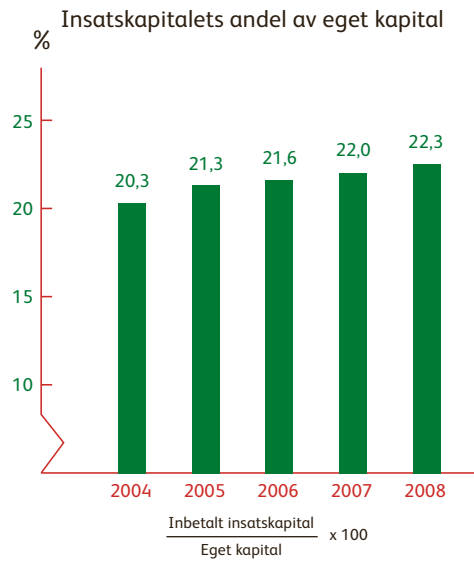
Likviditeten uttrycker företagets betalningsförmåga på kort sikt.

Solvitetstalen visar företagets kreditvärdighet och betalningsförmåga på längre sikt.

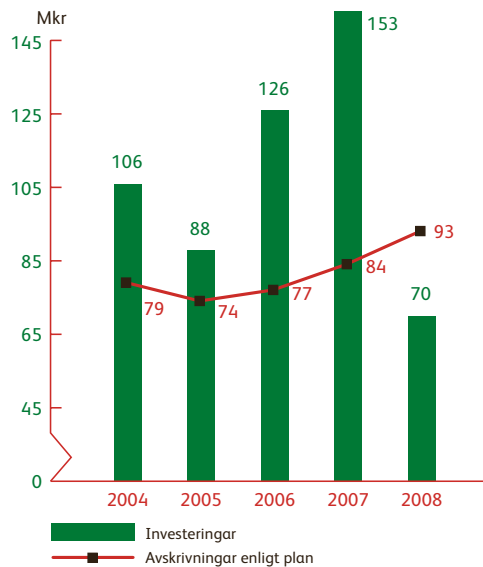
Att utnyttja företagets kapital på bästa sätt är viktigt. Ett mått på kapitalutnyttjandet är kapitalomsättningshastigheten. Ju högre hastighet desto mindre kapital binds per omsättningskrona.

Kapitaltillväxt

Investeringar och avskrivningar materiella anläggningstillgångar

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Skånemejerier ek. för. (716439-3949) avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för verksamhetsåret 1 januari – 31 december 2008.

Jämförelsesiffror för 2007 anges inom parentes och har i förekommande fall omräknats med anledning av ändrade redovisningsprinciper.

I bokslutskommentarer och noter ges kompletterande information.

Information om verksamheten

Föreningen ägs av 693 (750) medlemmar. Huvuddelen av koncernens verksamhet är förlagd till moderföretaget. Produktion sker vid de egna mejerianläggningarna i Malmö, Lunnarp och Kristianstad. Hälftenägda anläggningar finns i Kristianstad (förädling av ost i form av bitning och förpackning) och i Falköping (produktion av mjölkpulver). I verksamheten ingår även försäljning av inköpta produkter samt distributionsuppdrag åt andra livsmedelsföretag. Produktionsanläggningen i Hörby har under året avyttrats.

Invägning

Mjölkinvägningen uppgår under året till 363 Mkg (359). Skånemejeriers andel av landets mjölkinvägning är 12,2 procent (12,0).

Medlemmar och mjölkleverantörer

Medlemmar vid årets början	750
Tillkomna medlemmar	14
Avgående medlemmar	- 71
Kvarstående medlemmar	693
Mjölkleverantörer vid årets början	657
Minskning under året	- 31
Mjölkleverantörer vid årets slut	626

Medlemmarnas inbetalda insatskapital uppgår vid årets slut till 92,1 Mkr (89,5). Under året har insatsamortering skett med 6,8 Mkr och insatser återbetalats med 4,2 Mkr (i denna summa ingår även de medlemmar som valt att överföra hela sitt insatskapital till förlagsinsatser). Återbetalning av insatser sker under en 5-årsperiod med 1/5 per år.

Avgångna medlemmars insatskapital för 2008 uppgår till 6,8 Mkr. Utbetalning av insatskapital kommer under 2009 att ske med totalt 4,4 Mkr.

Mjölklikvid och avräkningspris

Betalningen till mjölkleverantörerna uppgår under året till 1223 Mkr (1 023) för den invägda mjölmängden om 363 Mkg (359). Kontraktspriiset till mjölkleverantörerna steg under januari med 15 öre, mars sjönk priset med 4 öre, augusti med 25 öre och oktober med 20 öre. Det för året genomsnittligt utbetalda avräkningspriset för levererad mjölk vid 4,2 procent fett och 3,4 procent protein uppgår till 344 öre per kg (291).

Verksamhetens resultat

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2008	2007	2008	2007
Nettoomsättning	2 947	2 835	2 941	2 835
Bruttoresultat	501	475	508	474
Resultat efter finansiella poster	0,2	9,3	0,7	3,6
Årets resultat	7,1	10,4	25,5	4,9

Miljöpåverkan

Företagets verksamhet är certifierad enligt miljöledningstandarden ISO 14001:2004. Företaget bedriver tre tillståndspliktiga verksamheter enligt miljöbalken.

Tillstånden avser anläggningar för tillverkning av livsmedelsprodukter. Dessa verksamheter påverkar i huvudsak miljön genom användning av fossila energiresurser samt utsläpp till luft och vatten.

Ett projekt, som syftar till att i en av våra verksamheter använda ånga från ett värmeverk som drivs med biobränsle, pågår.

Den tillståndspliktiga produktionen och dess verksamheter sysselsätter drygt två tredjedelar av företagets anställda.

Mer information finns på Skånemejeriers hemsida, www.skanemejerier.se.

Viktiga händelser

- I februari blev Skånemejerier delägare till en tredjedel av av det danska mejeriet Lögismose Mejeri A/S. Syftet är att underlätta möjligheterna att utöka försäljningen på den danska marknaden.
- Under året har den internationella mejeribranschen för mjölkpulver fått uppleva kraftigt sänkta priser. Detta har påverkat Skånemejeriers lönsamhet eftersom en relativt stor del avsätts inom detta område.
- En ökad konkurrens mellan de svenska mejeriföretagen märks på den svenska färskvarumarknaden.
- Efter en ökning av avräkningspriserna till mjölkleverantörerna i början av året skedde sänkningar i slutet av året.
- Hörby Mejeri AB har under året avyttrat produktionsplatsen i Hörby. I stället läggs produktionen ut på mejerier utanför Skånemejerier.
- Under hösten beslutar Skånemejerier och Milko att det gemensamma samarbetet inom ramen för Ostkompaniet skall upphöra från 1 maj 2009.
- Skånemejerier och Arla Foods beslutar i oktober att upphöra med samarbetet inom JO-Bolaget. Beslutet innebär att från februari 2009 tar Skånemejerier över varumärket Bravo och Arla Foods tar över övriga juicevarumärken som ligger i JO-bolaget.
- Tillsammans med Kiviks Musteri inleds ett nytt gemensamt juicesamarbete.

Förväntad framtida utveckling

Konkurrensen på marknaden kommer att fortsätta att skärpas. För att lyckas i den hårda konkurrensen fullföljs strategin att öka intjäningen genom samarbeten och allianser med andra aktörer på marknaden.

Verksamhet inom forskning och utveckling

Skånemejerier har ett fåtal personer anställda på sin forskningsavdelning. Den övergripande uppgiften är att fånga upp, utvärdera, implementera och driva utvecklingsprojekt, samt att ge riktlinjer för Skånemejeriers produktutvecklingsarbete i stort. Verksamheten inom forskning och utveckling är framgångsrik i att skapa och delta i forskningsnätverk för att säkra ny kunskap i företaget. Man är marknadsinriktad och levererar viktiga produktkoncept fortlöpande. Kompetensen har bl.a visats genom att inom området hälsosamma livsmedel få produkter godkända enligt livsmedelsbranschens regler för hälsopåståenden. Av ett fåtal godkända produkter är Skånemejeriers ProViva en av de mest kända.

Produktutvecklingsarbetet sker huvudsakligen vid PU-avdelningen i Lunnarp.

Mindre än 1 procent av omsättningen satsas på forskning och utveckling.

Verksamhet i utlandet

I Finland, där ett säljkontor finns, är tre personer anställda. Leveranser sker direkt från Sverige till den finska partihandeln. Marknaden har fortsatt att utveckla sig positivt för Skånemejeriers varumärkesostar och ProViva. Den finska organisationen har även säljupdrag för havreprodukterna Oatly från Oatly AB samt ostprodukter från Milko.

Från 2008 är Skånemejerier ägare till 1/3 av Lögismose Mejeri A/S genom vilket vi försöker öka vår marknadsandel.

Investeringar och finansiering

Moderföretagets balansomslutning uppgår till 1 246 Mkr (1 156), en ökning med 8 procent.

Investeringar i byggnader, maskiner och inventarier uppgår till 70 Mkr. De största investeringarna avser nya förpackningsmaskiner, bufferttankar för yoghurt samt utökad ostkapacitet i Kristianstad. Utnyttjandet av checkräkningskrediter och lån har ökat med 96 Mkr. Koncernens soliditet har minskat från 35,5 procent till 33,1 procent.

Efterlikvid

Styrelsen har beslutat att ingen efterlikvid kommer att utbetalas för år 2008.

Insatsutdelning

Styrelsen föreslår för år 2008 en insatsutdelning om 1,0 procent på det totala insatskapitalet per 2008-12-31 för medlemmar inklusive avgående 2008-12-31. Detta motsvarar ca 0,2 öre per kg invägd mjölk eller 0,8 Mkr. Utbetalning kommer att ske efter det att stämman fattat beslut om insatsutdelningen.

Insatsemission

Styrelsen föreslår att ingen överföring från vinstmedel till insatser görs för år 2008.

Till föreningsstämmans förfogande:

Från tidigare år	
balanserade vinstmedel	57 842 712 kronor
Årets vinst	25 452 446 kronor
Totalt	83 295 158 kronor

Till reservfond avsättes	1 300 000 kronor
Utdelning på förlagsinsatser	52 422 kronor
Insatsutdelning	820 620 kronor
I ny räkning balanseras	81 122 116 kronor
Totalt	83 295 158 kronor

Koncernen

Fritt eget kapital i koncernen uppgår per 2008-12-31 till 87 413 kkr. Avsättning till bundna fonder föreslås med 1 300 000 kr. Av årets totala försäljning och inköp avser mindre än 1 procent koncernintern handel.

Föreningsstämma

Ordinarie stämma med föreningens fullmäktige äger rum den 23 april 2009.

Resultaträkning

kkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2008	2007	2008	2007
Nettoomsättning	1	2 947 139	2 834 981	2 941 336	2 834 713
Inköp från mjölkleverantörer		-1 222 992	-1 022 919	-1 222 992	-1 022 919
Övriga kostnader för sålda varor	2-3	-1 223 547	-1 337 317	-1 209 871	-1 337 317
Bruttoresultat		500 600	474 745	508 473	474 477
Försäljningskostnader	2, 4	-433 378	-400 630	-433 288	-400 601
Administrationskostnader	2, 5	-55 326	-56 045	-55 326	-56 045
Forsknings- och utvecklingskostnader	2, 6	-11 240	-14 215	-11 240	-14 215
Övriga rörelseintäkter	7	4 522	3 465	4 744	3 465
Rörelseresultat		5 178	7 320	13 363	7 081
Resultat från finansiella investeringar					
Resultat från koncernföretag	12			-6 700	
Resultat från andelar i intresseföretag	13	6 555	8 885	4 558	7 252
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	14	11 346	7 420	11 346	3 638
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		773	2 048	773	2 003
Räntekostnader och liknande resultatposter	8	-23 640	-16 341	-22 608	-16 341
Resultat efter finansiella poster		212	9 332	732	3 633
Bokslutsdispositioner					
Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan	20			32 975	275
Resultat före skatt		212	9 332	33 707	3 908
Skatt på årets resultat	9	6 935	1 070	-8 255	998
Årets resultat		7 147	10 402	25 452	4 906

Balansräkning

TILLGÅNGAR	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
kkkr					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar					
Goodwill/Varumärken	10	5 476	2 252	1 160	2 595
		5 476	2 252	1 160	2 595
Materiella anläggningstillgångar					
Byggnader och mark	11	76 961	81 042	76 129	81 042
Maskiner och andra tekniska anläggningar	11	377 889	375 022	227 074	375 022
Inventarier, verktyg och installationer	11	112 290	116 550	66 018	116 550
Pågående investeringar		16 499	35 248	16 355	35 248
		583 639	607 862	385 576	607 862
Finansiella anläggningstillgångar					
Andelar i dotterbolag	12			8 440	1 845
Fordringar hos dotterbolag				199 112	
Andelar i intresseföretag	13	100 995	39 002	102 773	42 033
Andra långfristiga värdepappersinnehav	15	34 377	41 398	34 377	41 398
Andra långfristiga fordringar		86	21 443	3 164	32 998
		135 458	101 843	347 866	118 274
Summa anläggningstillgångar		724 573	711 957	734 602	728 731
Omsättningstillgångar					
Varulager	16				
Råvaror och förnödenheter		64 612	65 082	64 285	65 082
Varor under tillverkning		81 240	72 110	81 240	72 110
Färdiga varor och handelsvaror		73 352	45 123	69 840	45 123
		219 204	182 315	215 365	182 315
Kortfristiga fordringar					
Kundfordringar		161 418	169 891	158 130	169 891
Fordringar hos intresseföretag	17	77 224	24 240	76 430	24 240
Fordringar hos mjölkleverantörer		82	5	82	5
Övriga fordringar	18	42 759	40 121	42 308	39 771
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		19 134	15 158	19 097	11 376
		300 617	249 415	296 047	245 283
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank		1 272	285	112	119
Summa omsättningstillgångar		521 093	432 015	511 524	427 717
Summa tillgångar		1 245 666	1 143 972	1 246 126	1 156 448

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		Koncernen		Moderföretaget	
kkkr	Not	2008-12-31	2007-12-31	2008-12-31	2007-12-31
Eget kapital	19				
Bundet eget kapital					
Inbetalda insatser		92 067	89 555	92 067	89 555
Förlagsinsatser		1 425	545	1 425	545
Bundna reserver		231 982	254 091	59 193	58 893
		325 474	344 191	152 685	148 993
Fritt eget kapital					
Balanserad vinst		80 266	51 542	57 843	57 028
Erhållna koncernbidrag				571	
Årets resultat		7 147	10 402	25 452	4 906
		87 413	61 944	83 866	61 934
Summa eget kapital		412 887	406 135	236 551	210 927
Obeskattade reserver	20				
Avskrivningar över plan				235 857	268 832
				235 857	268 832
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	21	95 798	93 142	95 798	93 142
Avsättningar för skatter		54 899	63 718		
Övriga avsättningar		618	618	250	250
		151 315	157 478	96 048	93 392
Långfristiga skulder					
Checkräkningskredit	22	252 040	193 100	251 743	193 100
Skulder till kreditinstitut	23	88 699	36 841	73 259	36 841
Skulder till dotterbolag				2 446	3 074
		340 739	229 941	327 448	233 015
Kortfristiga skulder					
Skulder till kreditinstitut		12 758	5 621	9 878	5 621
Förskott från kunder		153	188	153	188
Avräkningsskuld till mjölkleverantörer		113 870	132 553	113 870	132 553
Leverantörsskulder		98 803	96 987	96 741	96 899
Skulder till koncernföretag				16 344	
Skulder till intresseföretag		8 821	12 202	8 821	12 202
Skatteskulder		0	0		
Övriga skulder		12 567	9 078	10 669	9 030
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	24	93 753	93 789	93 746	93 789
		340 725	350 418	350 222	350 282
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 245 666	1 143 972	1 246 126	1 156 448
Ställda säkerheter	21–22	124 900	124 900	124 900	124 900
Ansvarsförbindelser	25	245 046	171 902	245 046	171 902

Kassaflödesanalys

kkkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2008	2007	2008	2007
Den löpande verksamheten				
Resultat efter finansiella poster	212	9 332	732	3 633
Just. för poster som inte ingår i kassaflödet m m	96 007	78 117	85 260	79 917
	96 219	87 449	85 992	83 550
Betald skatt	-62	216	0	221
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	96 157	87 665	85 992	83 771
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital				
Ökning (-), minskning (+) av varulager	-36 889	59 093	-33 050	59 093
Ökning (-), minskning (+) av fordringar	-51 202	-45 679	-50 764	-41 991
Ökning (+), minskning (-) av skulder	-17 784	23 199	-5 271	23 280
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-9 718	124 278	-3 093	124 153
Investeringsverksamheten				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-4 987	0	0	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-96 564	-153 119	-70 161	-153 119
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	16 158	1 647	199 147	1 647
Investeringar i aktier och andelar	-63 877	-16 841	-67 737	-16 841
Försäljning av aktier och andelar	18 422	6 361	18 422	6 361
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-130 848	-161 952	79 671	-161 952
Finansieringsverksamheten				
Ökning (-), minskning (+) av långfristiga fordringar	21 357	81	-177 533	298
Ökning (+), minskning (-) av långfristiga skulder och avsättningar	120 591	36 043	101 346	36 044
Förändring av insatskapital	-395	1 462	-398	1 462
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	141 553	37 586	-76 585	37 804
Årets kassaflöde (kassa, bank)	987	-88	-7	5
Likvida medel vid årets början	285	373	119	114
Likvida medel vid årets slut	1 272	285	112	119
Spec. av "Just. för poster som inte ingår i kassaflödet m m"	2008	2007	2008	2007
Avskrivningar	97 018	84 951	94 578	85 122
Förlust vid försäljning av inventarier	9 374			
Nedskrivning av aktier	0	0	0	0
Återföring nedskrivning av aktier	-4 000	0	-4 000	-2 545
Vinst vid avyttring av aktier	-7 401	-3 638	-7 401	-3 638
Övrigt	1 016	-3 196	2 083	978
	96 007	78 117	85 260	79 917

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen. Skånemejerierkoncernen tillämpar Bokföringsnämndens vägledningar med allmänna råd. Inga förändringar av redovisningsprinciperna har skett under 2008.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderföretaget Skånemejerier ek. för., dess dotterbolag samt intressebolag, se not 12-13.

Intressebolagen redovisas enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Med dotterbolag avses juridisk person där Skånemejerier innehar eller förfogar över mer än hälften av rösterna eller äger andelar i den juridiska personen och har rätt att ensamt utöva ett betydande inflytande över denna på grund av avtal eller annan föreskrift.

Med intresseföretag menas juridisk person som inte är dotterbolag, men där Skånemejerier ek. för. äger andelar och utövar ett betydande inflytande över den juridiska personens driftsmässiga och finansiella styrning, samt ägandet utgör ett led i en varaktig förbindelse mellan företaget och den juridiska enheten. Röstvärdet uppgår normalt till mellan 20 och 50 procent.

Koncernredovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Detta innebär bland annat att anskaffningsvärdet på aktier i dotterbolag elimineras mot det redovisade egna kapitalet som fanns i respektive dotterbolag vid förvärvstillfället. Överstiger anskaffningsvärdet för aktier i dotterbolag det beräknade marknadsvärdet av företagets nettotillgångar enligt förvärvsanalysen, utgörs skillnaden av koncernmässig goodwill, vilken skrivs av över uppskattad ekonomisk livslängd.

Uppskjuten skatt beräknas med 26,3 procent på skillnaden mellan bokförda värden på tillgångar och skulder och skattemässiga restvärden. Endast resultat uppkomna efter förvärvstidpunkten ingår i koncernens egna kapital. Vid upprättande av koncernredovisning elimineras koncernens obeskattade reserver. Härav föres 73,7 procent (eget kapital andel) till eget kapital under rubriken "Bundna reserver" och 26,3 procent (uppskjuten skatteskuld) föres till posten "Avsättning för skatter".

Intern försäljning, internvinster och interna mellanhanden inom koncernen elimineras i koncernredovisningen.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs och orealiserade kursvinster och kursförluster ingår i resultatet. Kursvinster (förluster) på rörelserelaterade fordringar och skulder redovisas som övriga rörelseintäkter (rörelsekostnader).

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar, bestående av fastigheter, maskiner och inventarier, redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan.

Avskrivningar enligt plan

Avskrivningar enligt plan baseras på tillgångarnas anskaffningsvärden och beräknade ekonomiska livslängder:

- datorer, fordon, truckar 3–10 år
- förpackningsmaskiner, mejeriutrustning, fordonstankar 8–10 år
- produkttankar, pannor, byggnader 20–50 år
- goodwill 10 år

Varulager

Varulagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet enligt FIFO-principen (först-in, först-ut) respektive verkligt värde. Hänsyn har tagits till inkurans genom individuell bedömning.

Kundfordringar

Kundfordringar redovisas netto efter avsättning för osäkra kundfordringar. Avsättningar för osäkra kundfordringar baseras på individuell bedömning av kundfordringar som gjorts med hänsyn till förväntade kreditförluster.

Forsknings- och utvecklingskostnader

Utgifter för forskning och utveckling kostnadsförs löpande.

Inkomstskatter

Skånemejerier redovisar uppskjuten skatt avseende samtliga förekommande temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga restvärden på tillgångar och skulder samt för övriga skattemässiga avdrag eller underskott.

Leasing

All leasing redovisas som operationell, innebärande att utgifter för leasing kostnadsförs löpande.

Noter

Not 1.

Nettoomsättning per rörelsegren

Den ökade omsättningen under Färsvaror är främst Proviva, frukt-drycker och grädde.

kkkr	2008	2007
Moderföretaget		
Färsvaror	2 164 875	1 967 369
Ost	492 850	502 971
Råvaror & Industri	199 333	285 677
Övrigt	84 278	78 696
	2 941 336	2 834 713
Varav export	161 841	159 964
Dotterbolagen		
varav export	67 202	1 135
	31 541	0
Koncernintern omsättning	-61 399	-867
Koncernen totalt	2 947 139	2 834 981
varav export	193 382	159 964

Not 2.

Personal, medelantalet anställda

I uppställningen redovisas antal årsanställda per driftsplats. Antalet arbetade timmar har dividerats med för företaget normal årsarbetstid 1 600 timmar. Personalens sammanlagda arbetstid uppgick i moderföretaget till 910 300 timmar (908 000).

	2008	varav män	2007	varav män
Moderföretaget				
Sverige				
Malmö	342	267	348	270
Lunnarp	147	117	138	109
Kristianstad	77	67	78	69
Finland	3	1	3	1
	569	452	567	449
Dotterbolagen	0	0	0	0
Koncernen totalt	569	452	567	449

Vid produktionsanläggningarna sker en basbemanning med egen personal. Vid arbetstoppar hyrs extern personal in, vilket motsvarar ca 27 personer (33) som inte ingår i ovanstående redovisning av anställda.

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

	Antal	%	Antal	%
	2008-12-31		2007-12-31	
Styrelse				
Kvinnor	2	20	2	20
Män	8	80	8	80
	10	100	10	100
Koncernledningsgrupp				
Kvinnor	1	13	4	44
Män	7	87	5	56
	8	100	9	100

Redovisning sjukfrånvaro

	Ålder	Total sjukfrånvaro %		>60 dgr %	
		2008	2007	2008	2007
Kvinnor	< 29	3,55	3,87		
Kvinnor	30-49	3,57	3,21		
Kvinnor	> 50	3,87	6,34		
Summa kvinnor		3,64	4,19	34,1	49,8
Män	< 29	4,61	4,25		
Män	30-49	3,21	4,10		
Män	> 50	2,30	3,18		
Summa män		3,18	3,84	25,2	33,0
Företaget totalt		3,28	3,92	27,3	36,8

Löner och andra ersättningar

	Styrelse & VD		Övriga anst.	
	2008	2007	2008	2007
kkkr				
Moderföretaget, Sverige				
Löner och andra ersättningar	4 321	192 227	3 449	182 109
Pensionskostnader	992	18 149	768	18 120
Övr. sociala kostnader	1 513	67 385	1 254	66 221
Finland				
Löner och andra ersättningar		1 501		1 047
Pensionskostnader		208		107
Övr. sociala kostnader		13		7
	6 826	279 483	5 471	267 611
Dotterbolagen	0	0	0	0
Koncernen totalt	6 826	279 483	5 471	267 611

Styrelsens ordförande, Anders Olsson, har erhållit 404 kkr i arvode och ersättning.

Företagets tidigare VD, Ola Erici har fram till den 31 juli, i lön och avgångsvederlag erhållit 1 659 kkr.

VD Björn Sederblad har från den 1 april i lön och ersättning erhållit 1 442 kkr.

Björn Sederblad tillträdde som tillförordnad VD den 1 april och som ordinarie VD den 1 juli.

Moderföretagets och koncernens förpliktelser avseende pensioner till nuvarande och tidigare vd:ar uppgår till 3 330 kkr (3 239). Beloppen är skuldförda och ligger under posten "Avsatt till pensioner" i balansräkningen.

Avgångsvederlag

För företagets VD gäller vid uppsägning från företagets sida, en uppsägningstid om 4 månader samt avgångsersättning på 6 månader med avräkningskyldighet för inkomst från annan arbetsgivare.

Styrelsens ordförande har efter stämmobeslut en avgångsersättning om ett årsarvode.

Arvode till revisorer

Ersättning till Deloitte för revisionsuppdrag uppgår till 650 kkr (650) och för andra uppdrag till 146 kkr (204).

Arvode till förtroendevalda revisorer uppgår till 122 kkr (75) samt sociala kostnader 39 kkr (24).

Not 3.**Övriga kostnader
för sålda varor**

Under ovanstående rubrik redovisas varu- och produktionskostnader för under året sålda varor.

Varukostnaderna har minskat främst beroende på strukturella förändringar av Hörby Mejeri, vilket medfört att inköpen av ost och mjölk har minskat. Höga investeringar de senaste åren medför ökade avskrivningar.

kkkr	2008	2007
Moderföretaget		
Varukostnader (exkl. mjölk, inkl. royalty)	740 070	893 200
Personalkostnad	149 678	149 110
Lejda transporter	54 495	54 449
Reparation och underhåll	56 635	53 020
El, olja, ånga, gas och vatten	63 971	51 548
Hyra byggnader och maskiner	24 900	23 586
Förnödenheter	15 441	15 813
Främmande tjänster	12 617	12 644
Övriga kostnader	9 514	10 384
Avskrivningar	82 550	73 563
	1 209 871	1 337 317
Dotterbolagen	74 394	0
Koncerninterna inköp	-60 718	0
Koncernen totalt	1 223 547	1 337 317

Not 4.**Försäljningskostnader**

I personalkostnader ingår marknad, sälj, större delen av supply chain (varuförsörjningen) samt delar av kostnaderna för administrationen. Personalkostnaderna har ökat främst pga organisatoriska förändringar. Kostnader för lejda transporter har ökat, beroende på ökade drivmedelskostnader samt indexuppräknings till åkerierna.

kkkr	2008	2007
Moderföretaget		
Personalkostnad	125 929	114 709
Lejda transporter	125 374	116 648
Marknads- och försäljningskostn.	100 621	89 972
Hyra byggnader och maskiner	11 499	12 290
Administrations- och förvaltn. kostn.	6 332	6 160
Främmande tjänster	46 022	44 540
Övriga kostnader	9 917	8 875
Avskrivningar	7 594	7 407
	433 288	400 601
Dotterbolagen	443	200
Koncerngoodwill	328	-171
Koncerninterna kostnader	-681	
Koncernen totalt	433 378	400 630

Not 5.

Administrationskostnader

kkkr	2008	2007
Moderföretaget		
Personalkostnad	24 538	21 996
Reparation och underhåll	1 955	1 638
Hyra byggnader och maskiner	3 000	2 296
Administrations- och förvaltn. kostn	8 443	9 277
Främmande tjänster	5 684	13 233
Övriga kostnader	7 273	3 453
Avskrivningar	4 433	4 152
	55 326	56 045
Dotterbolagen	0	0
Koncernen totalt	55 326	56 045

Not 6.

Forsknings- och utvecklingskostnader

kkkr	2008	2007
Moderföretaget		
Personalkostnad	8 736	7 622
Främmande tjänster	2 209	6 181
Övrigt	295	412
	11 240	14 215
Dotterbolagen	0	0
Koncernen totalt	11 240	14 215

I ovanstående noter 4 - 6 ingår serviceavgift till Svensk Mjök på 9 480 (9 360) och LRF på 604 kkr (905).

Not 7.

Övriga rörelseintäkter

Övriga rörelseintäkter avser till största delen hyresintäkter och EU-bidrag.

kkkr	2008	2007
Moderföretaget		
Övrigt	4 744	3 465
	4 744	3 465
Dotterbolagen	-222	0
Koncernen totalt	4 522	3 465

Not 8.

Räntekostnader och liknande resultatposter

kkkr	2008	2007
Moderföretaget		
Ränta på pensionsskuld	5 299	4 011
Övriga räntekostnader	17 309	12 330
	22 608	16 341
Dotterbolagen	1 032	0
Koncernen totalt	23 640	16 341

Not 9.

Skatt på årets resultat

kkkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2008	2007	2008	2007
Aktuell skattekostnad/intäkt	-62	-5	0	0
Uppskjuten skattekostnad/intäkt avseende temporära skillnader	6 997	1 075	-8 477	998
Fiktiv skattekostnad/intäkt koncernbidrag	0	0	222	0
Redovisad skattekostnad	6 935	1 070	-8 255	998

Not 10.

Goodwill och varumärken

Utgående planenligt restvärde avser nedflyttad koncerngoodwill avseende KÅM AB (fusionerat 2006).

Under föregående räkenskapsår redovisades 1 435 kkr avseende avskrivningar och 0 kkr avseende nedskrivningar.

kkkr	2008-12-31
Moderföretaget	
Ingående anskaffningsvärde	21 350
Anskaffningar/försäljningar	0
Ackumulerade anskaffningsvärden	21 350
Ingående planenliga avskrivningar/nedskrivningar	-18 755
Anskaffningar/försäljningar	0
Årets avskrivningar enligt plan	-1 435
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-20 190
Ingående planenligt restvärde	2 595
Anskaffningar	0
Årets nedskrivning	0
Årets avskrivningar enligt plan	-1 435
Utgående planenligt restvärde	1 160

Goodwill i koncernen avser ovanstående i moderföretaget samt Kågeröds Mejeri AB och Hörby Mejeri AB.

Under föregående räkenskapsår redovisades 1 264 kkr avseende avskrivningar och 0 kkr avseende nedskrivningar.

kkkr	2008-12-31
Koncernen	
Ingående anskaffningsvärde	25 750
Anskaffningar/försäljningar	4 987
Ackumulerade anskaffningsvärden	30 737
Ingående planenliga avskrivningar/nedskrivningar	-23 498
Anskaffningar/försäljningar	0
Årets avskrivningar enligt plan	-1 763
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	- 25 261
Ingående planenligt restvärde	2 252
Anskaffningar/försäljningar	4 987
Årets avskrivningar enligt plan	-1 763
Utgående planenligt restvärde	5 476

Not 11.

Materiella anläggningstillgångar

kkkr	Byggnad, mark, markanläggning	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer
Moderföretaget			
Ingående anskaffningsvärde	221 644	857 257	419 627
Anskaffningar	43	74 635	14 376
Försäljning/utrangering	-1 623	-349 934	-116 964
Akkumulerade anskaffningsvärden	220 064	581 958	317 039
Ingående planenliga avskrivningar	-140 602	-482 235	-303 077
Försäljning/utrangering	791	197 732	70 694
Årets avskrivningar enligt plan	-4 124	-70 381	-18 638
Nedskrivningar	0	0	0
Akkumulerade avskrivningar enligt plan (inkl. nedskrivn.)	-143 935	-354 884	-251 021
Ingående planenligt restvärde	81 042	375 022	116 550
Anskaffningar	43	74 635	14 376
Försäljning/utrangering	-832	-152 202	-46 270
Årets avskrivningar enligt plan	-4 124	-70 381	-18 638
Nedskrivningar	0	0	0
Utgående planenligt restvärde	76 129	227 074	66 018
Taxeringsvärden	152 751		

Under föregående räkenskapsår redovisades 83 687 kkr avseende planenliga avskrivningar, samt nedskrivningar med 0 kkr.

kkkr	Byggnad, mark, markanläggning	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer
Koncernen			
Ingående anskaffningsvärde	221 644	857 257	419 627
Anskaffningar	7 295	74 635	33 381
Försäljning/utrangering	-7 252	-9 512	-20 917
Akkumulerade anskaffningsvärden	221 687	922 380	432 091
Ingående planenliga avskrivningar	-140 602	-482 235	-303 077
Försäljning/utrangering	169	8 125	3 857
Årets avskrivningar enligt plan	-4 293	-70 381	-20 581
Nedskrivningar	0	0	0
Akkumulerade avskrivningar enligt plan (inkl. nedskrivn.)	-144 726	-544 491	-319 801
Ingående planenligt restvärde	81 042	375 022	116 550
Anskaffningar	7 295	74 635	33 381
Försäljning/utrangering	-7 083	-1 387	-17 060
Årets avskrivningar enligt plan	-4 293	-70 381	-20 581
Nedskrivningar	0	0	0
Utgående planenligt restvärde	76 961	377 889	112 290
Taxeringsvärden	152 955		

Under föregående räkenskapsår redovisades 83 687 kkr avseende planenliga avskrivningar, samt nedskrivningar med 0 kkr.

Leasingavtal

Leasingavtal avseende maskiner och inventarier har ingåtts enligt följande:

kkkr	Koncernen Moderföretaget		Koncernen Moderföretaget	
	2008-12-31		2007-12-31	
Förfaller till betalning år 1	2 613	2 613	3 965	3 965
Förfaller till betalning år 2 till 5	3 157	3 157	4 397	4 397
Förfaller till betalning år 6 eller senare	2 367	2 367	2 367	2 367

Årets leasingkostnader har uppgått till 3 716 kkr.

Not 12.

Aktier och andelar i dotterbolag

kkkr	Org. nr	Säte	Antal andelar	Kapitalandel %	Moderföretaget
					Bokfört värde 2008-12-31
AB Pålssons Mejeri	556026-5133	Malmö	4 924	100	554
Skånska Mjölksprodukter AB	556062-0758	Malmö	5 000	100	500
ProViva AB	556576-4239	Malmö	1 000	100	100
Kågeröds Mejeri AB	556120-5245	Kågeröd	5 000	100	397
White Dairies of Scandinavia AB	556527-3686	Malmö	100	100	100
Hörby Mejeri AB	556596-3567	Hörby	10 000	100	6 495
Förvaltnings AB 17 oktober 2008	556769-4111	Malmö	100	100	100
Nutritechnologies Oy Ltd	1910360-8	Åbo FI	80	100	74
Källna Specialprodukter AB	556219-6385	Malmö	1 000	100	120
Summa aktier och andelar i dotterbolag					8 440

Skånska Mjölksprodukter AB är under namnändring till Lunnarps Mejeri AB. Bolaget har övertagit mark, markanläggningar och inventarier vid produktionsplatsen i Lunnarp från moderbolaget Skånemejerier.

ProViva AB har under året från moderbolaget Skånemejerier övertagit varumärket ProViva, receptur och kunskap (know-how) och rättigheten att använda bakterien Lp299v.

Nutritechnologies Oy Ltd sysslar med utvecklingsprojekt inom livsmedels- och bioteknologi.

Förvaltningsaktiebolaget 17 oktober 2008 har från december 2008 övertagit andelarna i JO-Bolaget Fruktprodukter HB från moderbolaget Skånemejerier. Förvaltningsaktiebolaget 17 oktober 2008 avyttras per den 2 februari 2009.

JO-Bolaget Fruktprodukter HB ägs till hälften av Arla Foods och till hälften av Skånemejerierkoncernen. Bolagets verksamhet är att för dess varumärken (JO, Bravo, God Morgon, Trenta och Sagolika) köpa in råvaror, lägga ut produktion samt planera och genomföra marknadsföringsåtgärder. Försäljningen av juice har under året fortsatt att utveckla sig positivt. Bolagets resultat har återbetalats till ägarna och ingår därmed i Arla Foods respektive i resultatet för

Skånemejerier/Förvaltningsaktiebolaget 17 oktober 2008.

Arla Foods och Skånemejerier har överenskommit om att hitta en långsiktig lösning inom juiceområdet. Detta innebär att från februari månad 2009 förvärvar Skånemejerier varumärket Bravo och lämnar samtidigt JO-Bolaget. Arla Foods kvarstår som ägare till JO-Bolaget och blir ensam ägare till övriga varumärken i JO-Bolaget.

Hörby Mejeri AB är numera ett dotterbolag till Skånemejerier. Under året har produktionsanläggningen i Hörby avyttrats. Bolaget låter producera ost på externa mejerier utanför Skånemejerierkoncernen för att sedan sälja den bl.a via Skånemejeriers exportorganisation till t ex Finland och Australien samt via Bornholms Andelsmejeriers exportkanaler.

Omsättningen uppgår till 67 Mkr (147). Driftresultatet i bolaget har varit svagt positivt medan försäljningen av produktionsanläggningen medförde nedskrivning av restvärden. Detta har täckts genom aktieägartillskott från moderbolaget.

Vid övriga dotterbolag har inte någon verksamhet bedrivits eller några förändringar skett.

Not 13.

Aktier och andelar i intresseföretag

kkkr	Org.nr	Säte	Antal andelar	Kapitalandel %	Moderföretaget	Koncernen
					Bokfört värde 2008-12-31	Bokfört värde 2008-12-31
Fastighets AB Tre Skåne	556044-1031	Malmö	10 500	21	3 271	4 056
AB Västgöta Mjölkförädling	556243-9025	Falköping	500	50	5 525	1 663
Svenska Ostkompaniet HB	969681-5464	Stockholm		50	30 050	30 050
Milko-Skånemejerier						
Private Label HB	969707-6264	Stockholm		50	50	50
Lögismose A/S	20275170	Broby, DK	316 000	33,3	63 877	65 126
Summa aktier och andelar i intresseföretag					102 773	100 945
Dotterbolagens innehav						
JO-Bolaget Fruktprodukter HB	916623-3784	Stockholm		50		50

Fastighets AB Tre Skåne

äger och förvaltar kontorshuset Tre Skåne i Malmö. Bolaget ägs av Svenska Lantmännen och Skånemejerier. Omsättningen uppgår till 18 Mkr (20) och resultatet efter skatt 4,0 Mkr. Skånemejeriers andel är 21 procent.

AB Västgöta Mjölkförädling

ägs tillsammans med Falköpings Mejeri. Bolaget sysslar med försäljning och produktion av torrmjölkspulver i Falköping. Bolagets verksamhetsår är per den 30 juni. Omsättningen senaste verksamhetsåret 2007/08 var 97 Mkr (58) och man visade ett resultat på 2,1 Mkr efter skatt. För första halvan av verksamhetsåret 2008/09 visas ett positivt resultat.

Årets avskrivning på koncerngoodwill uppgick till 0,5 Mkr och ligger resultatförd under "Resultat från andelar i intresseföretag".

Svenska Ostkompaniet HB

har bedrivit verksamhet sedan januari 2002. Bolaget ägs till lika delar av Skånemejerier och Milko och har till uppgift att marknadsföra och sälja den hårdost som de båda mejeriföretagen tillverkar för den svenska marknaden. Skånemejeriers produktion av ost sker i mejeriet i Kristianstad. Hos Milko sker tillverkningen i Bollnäs och Östersund. Ostkompaniet äger förädlingsanläggningen i Kristianstad (för bitning, rivning och förpackning). Anläggningen har rationaliserats genom en investering i en helautomatisk förpackningslinje som efter en inkörningsperiod fungerar mycket bra. Trots att världsmarknadspriserna sjunkit kraftigt under året har prisbildningen för Ostkompaniet varit stabil och följt budget. Med de prishöjningar som genomfördes under hösten 2007 innebär detta att den relativa lönsamheten för ost är bättre än tidigare år. Omsättningen i bolaget uppgår till 738 Mkr (866) och resultat uppgår till 1,0 Mkr (3,6). Då större delen av de försålda volymerna köps in från bolagets ägarföretag fastställs resultatnivån i den prissättning som sker mellan företagen.

Samarbetet inom bolaget grundar sig på att de båda föreningarna producerar ungefär lika mycket ost och alla avtal kring bolaget förutsätter detta. Efter Milkos beslut att aveckla ysteriet i Bollnäs och kraftigt reducera ostproduktionen finns detta fundament inte kvar. Med denna bakgrund beslutade Ostkompaniets styrelse i september att samarbetet kring försäljning och marknadsföring avecklas den 1 maj 2009. Samarbetet kring förädlingsanläggningen i Kristianstad fortsätter tills vidare.

Milko-Skånemejerier Private Label HB

bildades 2005 för att offerera, tillverka, sälja och leverera volymprodukter av EMV-produkter (handelsens egna märkesvaror). Samarbetet baserar sig på att respektive part inte har tillräcklig kapacitet att jämnt över året förse handeln med de volymer som efterfrågas. De första leveranserna skedde under 2006. Omsättningen uppgick till 55,7 Mkr (38,9) och resultat var 4,7 Mkr (5,7).

Lögismose Mejeri A/S

Som en del av i affärsplanen har Skånemejerier köpt in sig i Lögismose Mejeri för att lägga grunden för entrén på den danska marknaden. Det är en långsiktig satsning på en betydelsefull marknad. Försäljningen på danska marknaden har fortfarande en relativt låg volym men målsättningen är att denna skall öka under kommande år.

Resultatet för Lögismose Mejeri blev 8,9 milj danska kronor efter skatt, varav 33,3 procent har tillgodoförts i Skånemejeriers resultat.

Betaglukan i Sverige HB

har under året avslutat sin verksamhet.

Not 14.

Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

Vinst vid avyttring av aktier avser försäljning av aktier i Probi och Oatly.

kk	2008	2007
Moderföretaget		
Vinst avyttring aktier	7 346	3 638
Återförd nerskrivning	4 000	0
	11 346	3 638
Dotterbolag/intressebolag	0	3 782
Koncernen totalt	11 346	7 420

Not 15.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

kk	Antal andelar	Kapitalandel %	Bokfört värde 2008-12-31
Moderföretaget			
Aktier			
Swedish Oat Fiber AB	1600	16	5 000
Probi AB	958 403	10,2	14 299
FRAS Integration AB	123	12	12
Ostexperten i Kristianstad HB		5	0
		Insatsskyldighet kronor	
Andelar			
Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)		23 780 793	12 047*
Svensk Mjök		4 943 490	2 905**
KRAV ek för	6		0
Värdepapper			
H & Q Fondkommission AB			114
Summa övriga aktier, andelar och värdepapperslån			34 377

*) Inbetalt 17 893 kkr. Tidigare har nedskrivits 5 846 kkr.

**) Inbetalt 4 943 kkr. Tidigare har nedskrivits 2 038 kkr.

Under året har aktierna i Ceba AB / Oatly AB sålts.

Aktierna i Swedish Oat Fiber AB har tidigare år skrivits ned med 4 Mkr. Med anledning av företagets positiva utveckling har aktierna under året skrivits upp till anskaffningsvärdet 5 Mkr.

Probi AB

Probi grundades 1991 och är ett av världens ledande företag inom forskning och utveckling kring probiotiska bakterier. Probiotika kan beskrivas som "nyttiga" bakterier som ger positiva hälsoeffekter. Probis affärskoncept bygger på att erbjuda effektiva och väldokumenterade probiotiska produktkoncept med omfattande patentskydd. Intäkterna kommer sedan som licensintäkter och royalty. Deras mest kända kommersialiserade bakterie är *Lactobacillus plantarum* 299v (som ingår i ProViva). Målgruppen utgörs av ledande internationella företag inom functional

food och kosttillskott. Probi har licenssamarbete med bland andra Skånemejerier, Next Foods, Kraft Foods, Institut Rosell och Health World.

Probis aktie är sedan december 2004 noterad på Stockholmsbörsen.

Per den 31 december uppgår Skånemejeriers andel av både aktiekapital och röster till 10,2 procent (11,3).

Omsättningen i Probi för 2008 uppgår till 68 Mkr (44) och rörelseresultatet till 10,2 Mkr (5,2).

Not 16.

Varulager

kkkr	2008-12-31			2007-12-31		
	Råvaror och förnödenheter	Varor under tillverkning	Färdigvaror	Råvaror och förnödenheter	Varor under tillverkning	Färdigvaror
Moderföretaget						
Färsksvaror	51 008	0	20 441	43 739	0	19 231
Ost	9 149	81 240	48 870	20 295	72 110	25 575
Industri	4 128	0	529	1 048	0	317
	64 285	81 240	69 840	65 082	72 110	45 123
Dotterbolagen	327	0	3 512	0	0	0
Internvinst i lager	0	0	0	0	0	0
Koncernen totalt	64 612	81 240	73 352	65 082	72 110	45 123

Not 17.

Fordringar hos intresseföretag

kkkr	2008-12-31	2007-12-31
Moderföretaget		
AB Västgöta Mjölkförädling	10 550	8 521
Svenska Ostkompaniet HB	65 856	9 256
Hörby Mejeri AB	0	6 463
Milko-Skånemejerier Private Label HB	24	0
	76 430	24 240
Koncernen	794	0
Koncernen totalt	77 224	24 240

Not 18.

Övriga fordringar

kkkr	2008-12-31	2007-12-31
Moderföretaget		
Mervärdesskatt	7 147	16 935
Inkomstskatt	5 874	5 874
PRI	2 123	2 943
Övrigt	27 164	14 019
	42 308	39 771
Dotterbolagen	451	350
Koncernen totalt	42 759	40 121

Not 19.

Eget kapital koncernen

kkkr	Insatser	Förlags- insatser	Bundna reserver	Fria reserver	Årets resultat	Summa
Ingående eget kapital						
enl. fastställd balansräkning	89 555	545	254 091	51 542	10 402	406 135
Disposition enligt stämmobeslut			300	10 102	-10 402	0
Insatsutdelning enligt stämmobeslut				-3 791		-3 791
Förskjutning mellan bundet och fritt kapital			-22 409	22 409	0	0
Insatsförändringar	2 512	880				3 392
Omräkningsdifferens				4		4
Årets resultat					7 147	7 147
	92 067	1 425	231 982	80 266	7 147	412 887

Eget kapital moderbolaget

kkkr	Insatser	Förlags- insatser	Bundna reserver	Fria reserver	Årets resultat	Summa
Ingående eget kapital						
enl. fastställd balansräkning	89 555	545	58 893	57 028	4 906	210 927
Disposition enligt stämmobeslut			300	4 606	-4 906	0
Insatsutdelning enligt stämmobeslut				-3 770		-3 770
Utdelning på förlagsinsatser				-21		- 21
Insatsförändringar	2 512	880				3 392
Erhållna koncernbidrag				571		571
Årets resultat					25 452	25 452
	92 067	1 425	59 193	58 414	25 452	236 551

Den totala insatsskyldigheten uppgår till 114,0 Mkr. Amortering sker med 8,4 procent per år och görs månadsvis. Avgångna medlemmars insatskapital för 2008 uppgår till 6,8 Mkr. Tidigare avgångna medlemmars insatskapital uppgår till 10,0 Mkr.

Under året har 1/5 av insatser återbetalats med 4,2 Mkr. I denna summa ingår även överfört insatskapital till förlagsinsatser. Under 2009 återbetalas 4,4 Mkr.

Not 20.

Obeskattade reserver

Avskrivningar utöver plan har återförts med 32 975 kkr. Inget utrymme finns för överavskrivningar.

Not 21.

Avsatt för pensioner

kkkr	2008-12-31	2007-12-31
Moderföretaget		
FPG/PRI	95 770	93 094
Övriga pensioner	28	48
	95 798	93 142
Ställda säkerheter		
Fastighetsinteckningar	24 000	24 000

Enligt lagen om allmän försäkring betalar Skånemejerier avgifter för folkpensionering och ATP. Enligt kollektivavtal tillkommer för arbetare särskild tilläggs pension och för tjänstemän och arbetsledare ITP (industrins tilläggs pension).

Skånemejerier svarar själv för ålderspension enligt ITP-planen genom anslutning till FPG/PRI-systemet. Utfästelserna garanteras genom kreditförsäkring i FPG (Försäkringsbolaget Pensionsgaranti). Pensionsutbetalningarna svarar PRI (Pensionsregistreringsinstitutet) för. PRI beräknar också hur stort belopp som ska avsättas och redovisas i balansräkningen för att täcka de framtida pensionsutbetalningarna. Genom detta förfarande förfogar Skånemejerier över pensionskapitalet från det pensionen intjänas till dess den betalas ut.

Ej skuldförda pensionsåtaganden uppgår till 241 kkr i koncernen och upptas bland ansvarsförbindelser.

Not 22.

Checkräkningskredit

I avtalsvillkoren för Skånemejeriers långfristiga upplåning finns krav på att vissa fastställda nyckeltal (s k Covenants) ska uppnås av Skånemejerier. Dessa villkor berör soliditetsnivå och räntetäckningsgrad. Om nyckeltalen inte uppfylls har finansörerna rätt att omförhandla lånevillkoren vad gäller räntesatser och amorteringstider.

kkkr	2008-12-31	2007-12-31
Moderföretaget	251 743	193 100
Dotterbolag	297	0
Koncernen totalt	252 040	193 100
Beviljad kredit	295 000	295 000
Ställda säkerheter		
kkkr	2008-12-31	2007-12-31
Moderföretaget		
Fastighetsinteckningar	100 900	100 900
Dotterbolag	0	0
Koncernen totalt	100 900	100 900

Not 23.

Långfristiga skulder
till kreditinstitut

kkkr	2008-12-31	2007-12-31
Moderföretaget	73 259	36 841
Dotterbolag	15 440	0
Koncernen totalt	88 699	36 841
Varav belopp som förfaller senare än 5 år från bokslutsdagen	32 862	14 460

Not 24.

Upplupna kostnader och
förutbetalda intäkter

kkkr	2008-12-31	2007-12-31
Moderföretaget		
Semesterskuld	27 570	26 810
Sociala avgifter	24 021	23 335
Upplupna räntor	1 135	968
Övrigt	41 020	42 676
	93 746	93 789
Dotterbolag	7	0
Koncernen totalt	93 753	93 789

Not 25.

Ansvarsförbindelser

kkkr	2008-12-31	2007-12-31
Moderföretaget		
Borgensåtaganden	82 201	82 198
Ansvar för handelsbolags skulder	154 802	81 694
Övriga ansvarsförbindelser	8 043	8 010
	245 046	171 902
Dotterbolagen	0	0
Koncernen totalt	245 046	171 902

Malmö den 3 mars 2009

Anders Olsson
Ordförande

Stig-Börje Birgersson

Jan Carlsson

Conny Fagerström

Caroline Murray Carlsson

Roland Pettersson

Anders Svensson

Göran Tall

Hans-Erik Åkerblom

Lena Åsheim

Björn Sederblad
VD

Vår revisionsberättelse beträffande denna årsredovisning har avgivits denna dag.

Malmö den 3 mars 2009

Gunilla Nilsson

Bo Svensson

Torbjörn Svensson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Skånemejerier ek för.
Organisationsnummer 716439-3949

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Skånemejerier ek för år 2008. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsd i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den

samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot föreningen.

Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt handlat i strid med lagen om ekonomiska föreningar, årsredovisningslagen eller föreningens stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av föreningens och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen och för koncernen, disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Malmö den 3 mars 2009

Gunilla Nilsson

Bo Svensson

Torbjörn Svensson
Auktoriserad revisor

Styrelse

Styrelse:
(från vänster till höger)
Anders Olsson, ordförande
Lena Åsheim
Stig-Börje Birgersson
Roland Pettersson
Anders Svensson
Caroline Murray Carlsson
Göran Tall
Jan Carlsson
Hans-Erik Åkerblom
Conny Fagerström

Ledning

Ledning:

(från vänster till höger)

Björn Sederblad, VD

Jan Persson, KAM & Sälj

Ingemar Nordell, Produktion Lunnarp

Stig Olesen, Produktionsutveckling

Thomas Bergstaf, Ekonomi & Finans

Göran Nyström, Produktion Kristianstad

Caroline Olsson, Konsument

Jacob Ringdahl, Control & Externa bolag

Ordinarie styrelseledamöter:

	Vald till	Född
<p>Anders Olsson Skillingevägen 230, 266 94 Munka Ljungby, <i>ordförande</i>. Övriga uppdrag: <i>Svensk Mjölks styrelse, LRF, Skånes styrelse</i>. Tel 0431-43 02 48. 0705-35 69 17. Fax 0431-43 23 15. <i>anders.olsson@skanemejerier.se</i></p>	2009	1958
<p>Stig-Börje Birgersson Toftagården 2875, 260 23 Kågeröd, <i>vice ordförande</i>. Tel 0418-810 48. 0705-85 83 94. <i>toftagarden@swipnet.se</i></p>	2009	1951
<p>Jan Carlsson Finja 9092, 281 93, Finja. Tel 0451-160 35. 0708-95 65 80. <i>finjans@spray.se</i></p>	2010	1961
<p>Conny Fagerström Inestorpsvägen 537-59, 290 10 Tollarp. Övriga uppdrag: <i>Skåne Semin, Svensk Mjölks styrelse</i>. Tel 044-32 30 80. 0703-22 30 80. Fax 044-32 30 00. <i>conny.fagerstrom@svenskafoder.se</i></p>	2010	1956
<p>Caroline Murray Carlsson Fjälkestadvägen 674, 291 94 Kristianstad. Tel 044-750 45. 0708-77 33 64. <i>caroline@lustra.se</i></p>	2010	1962
<p>Roland Petersson Bordtennisgatan 4, 291 66 Kristianstad. Tel 044-24 51 19. 0703-15 89 20. <i>roland.petersson@konsult.lrf.se</i></p>	2009	1949
<p>Anders Svensson V Boulevarden 29, 291 31 Kristianstad. <i>Utsedd av de anställdas fackliga organisationer</i>. Tel 044-21 06 27. 0705-21 06 20. Fax 044-10 93 58. <i>anders.s@hemmail.se</i></p>		1954
<p><i>Personlig suppleant för Anders Svensson:</i> Michael Sundsmyr Söderåsgatan 153, 216 17 Limhamn. Tel 040-14 27 56. 0703-73 51 65. Fax 040-21 48 75. <i>michael.sundsmyr@skanemejerier.se</i></p>		1957
<p>Göran Tall Klägerupsvägen 262, 212 32 Malmö. <i>Utsedd av de anställdas fackliga organisationer</i>. Tel 0761-38 28 92. <i>goran.tall@skanemejerier.se</i></p>		1960
<p><i>Personlig suppleant för Göran Tall:</i> Peter Johansson Urmakarevägen 14, 242 33 Hörby. Tel 0415-132 94. 0705-10 55 81. <i>peter.johansson@skanemejerier.se</i></p>		1961
<p>Hans-Erik Åkerblom Alestadsvägen 408, 270 33 Vollsjo. Övriga uppdrag: <i>Ostkompaniet</i>. Tel 0416-306 84. 0703-73 74 17. <i>akerbloms.gard@lm.lrf.se</i></p>	2009	1963
<p>Lena Åsheim Lillö Kungsgård, 291 61 Kristianstad. Övriga uppdrag: <i>Swedish Meats styrelse, Probi AB</i>. Tel 044-21 21 44. 0708-21 21 50. Fax 044-10 05 22. <i>lena@lilloau.se</i></p>	2010	1958

Revisorer

	Vald till	Född
Gunilla Nilsson Månslunda 2701, 277 56 Brösarp. Tel/Fax 0417-230 56. gunilla.i.manslunda@tomelilla.nu	2009	1955
<i>Personlig suppleant för Gunilla Nilsson:</i>		
Lars Olsson Hjälmaröd 3, 241 92 Eslöv. Tel 0413-54 42 56. 0733-10 01 42. lars.olsson@lm.lrf.se	2009	1965
Bo Svensson Svenstorp 720, 260 70 Ljungbyhed. Tel 0435-44 00 89. 070-663 05 56. svenstorp720@hotmail.com	2009	1960
<i>Personlig suppleant för Bo Svensson:</i>		
Leif Svensson Möllerydsvägen 67-30, 290 38 Villands Vånga. Tel 044-941 70. 0702-45 83 27. Fax 044-941 60. leif.a.svensson@hem.utfors.se	2009	1963
Torbjörn Svensson Deloitte, Box 386, 201 23 Malmö. Tel 040-669 61 00. torbjorn.svensson@deloitte.se	2009	1953
<i>Personlig suppleant för Torbjörn Svensson:</i>		
Johan Rasmusson Deloitte, Box 386, 201 23 Malmö. Tel 040-669 61 00. johan.rasmusson@deloitte.se	2009	1964

Stämموalberedning

	Vald till	Född
Lars-Erik Karlsson Sommarsäte Linroths gård 1, 341 91 Ljungby, <i>ordförande</i> . Tel/Fax 0372-161 02, 0705-42 76 02. lars-erik.karlsson@g.lrf.se	2009	1950
Anders Sasseresson Ö Herrestad Gärsnäsvarn, 272 96 Gärsnäs, <i>vice ordförande</i> . Tel 0414-44 06 95, 0703-17 24 95.	2009	1957

Ledning

Björn Sederblad, VD Tel. 040-31 39 26 / 0706-87 57 94. Fax. 040-94 73 58. bjorn.sederblad@skanemejerier.se
Jan Persson Tel. 040-31 39 54 / 0708-33 39 54. Fax. 040-94 73 58. jan.persson@skanemejerier.se
Ingemar Nordell Tel. 040-31 39 30 / 0705-32 12 32. Fax. 0417-196 10. ingemar.nordell@skanemejerier.se
Stig Olesen Tel. 040-31 39 10 / 0702-19 79 63. Fax. 040-94 73 58. stig.olesen@skanemejerier.se
Thomas Bergstaf Tel. 040-31 39 38 / 0708-33 39 38. Fax. 040-94 73 58. thomas.bergstaf@skanemejerier.se
Caroline Olsson Tel. 040-31 39 05 / 0702-05 93 11. Fax. 040-94 73 58. caroline.olsson@skanemejerier.se
Jacob Ringdahl Tel. 040-31 39 51 / 0705-12 43 59. Fax. 040-94 73 58. jacob.ringdahl@skanemejerier.se
Göran Nyström Tel. 040-14 27 24 / 0705-63 60 50. Fax. 044-20 50 98. goran.nystrom@skanemejerier.se

**Skåne
mejerier**

Huvudkontor

Skånemejerier
205 03 Malmö
Besöksadress: von Troils väg 1, 213 73 Malmö
Telefon: 040-31 39 00
Fax: 040-94 73 58
e-post: fornamn.efternamn@skanemejerier.se
Hemsida: www.skanemejerier.se

Kristianstadmejeriet

Box 103, 291 22 Kristianstad
Besöksadress:
Näsbyholmsvägen 1, 291 35 Kristianstad
Telefon: 044-20 50 00
Fax: 044-20 50 98

Malmömejeriet

Boplatsgatan 9, 213 76 Malmö
Telefon: 040-14 27 00
Fax: 040-22 97 87

Lunnarpsmejeriet

Lunnarp, 273 96 Tomelilla
Telefon: 0417-196 00
Fax: 0417-196 10

Ostförädlingen i Kristianstad

Box 103, 291 22 Kristianstad
Besöksadress:
Industrigatan 52, 291 36 Kristianstad
Telefon: 044-20 57 00
Fax: 044-20 57 49

Ackrediterad Miljökontrollant

SP – Sveriges Tekniska Forskningsinstitut
Box 857, 501 15 Borås
Telefon: 010-516 50 00
e-post: info@sp.se
Hemsida: www.sp.se